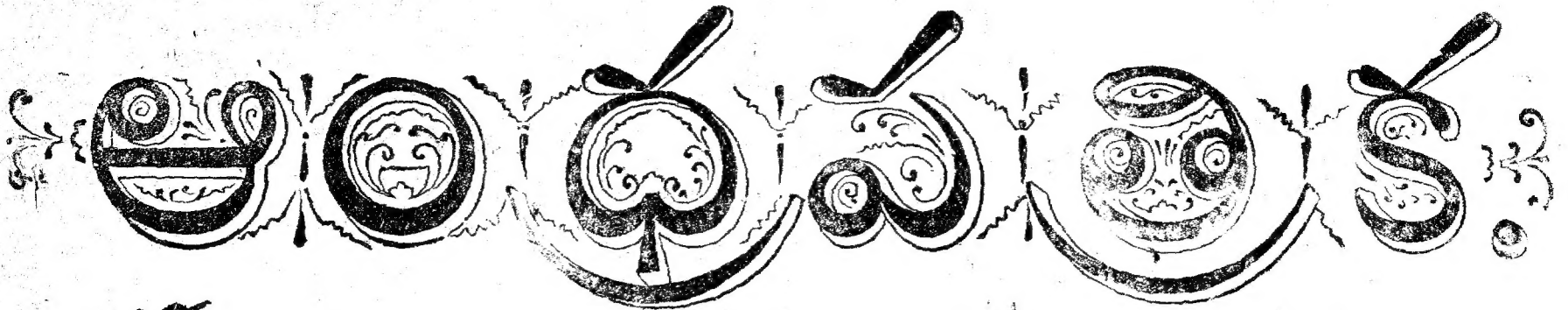

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి వ స్రి క 1-క 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 18-వ తేది శుక్ర వారము
ఉధిరోడ్లారి నామనంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

No. 143
సంచిక ౧౪౩

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కె వల 0-4-0.

పి. పి. నహా 0-6-0

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

నవనాగరిపు గజులకు ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము (1)

గాజులలో అన్నిరకములు కలసిపోతే అయితే అది గాజులకు ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము.

చాచులలో లేనివి కలపగా తయారుచేసి యిచ్చెదము.

ఈరకము గాజులు 2 1/2 సకరము మొదలు 6 సకరముల వరకు వీరను. చేదారములో నహా జరి 1 కి వజూరి రు 10/-

సవరములుగారకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును.

ఉబ్బిడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, సగలవ రైతులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, నందరాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

12-1-24 శనివారము నుండి 19-1-24 తేది శుక్రవారము వరకు ప్రతిరోజు కేండు ప్రదర్శనములు

సాంకేతికము 6-15 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు

కని, ఆదివారముల ప్రదర్శనములు 12-15 గంటలకు యూనివర్సల్ వైబ్లిక్ మిస్టర్ సినిమాలో

“రేడియోకింగు”

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును

ఈ ఆపరాధపరిశోధక కథాంశము రాయ్ స్కూటర్ ముఖ్య అధ్యక్షదర్శకులు, అక్వర్టమైజ వింకలు చూడదగినవి. ఇట్టిరహస్యములు, మర్మములుగల ఆట యిదిరకెన్న దును ప్రదర్శింపబడలేదు. దీనితో యూనివర్సల్ ఇంటర్ నేషనల్ న్యూస్ నున్నా, చోరమున్నా చూడబడును.

మీరు వెజిటాల్ సబ్బును ఉపయోగించితిరా?

లేకపోయిన, యిప్పుడే ఉపయోగించుకు ప్రారంభింపుడు.

తెలుపు, పరిశుభ్రత, రసము, మున్నగువాటికి పేరు పోయినది.

వైద్యులు పరిశుభ్రము, తెలుపు, సువాసనలేనట్టి సబ్బునే వాడవలె నని సలహా నిచ్చుటను జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు.

ఉప్పనీటిలో కూడ నురుగు ధారాళముగా వచ్చును.

ధరలకు యితర వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

నయముగా దొరకు యిదే మాదిరి సబ్బులను వాడుటను మానుడు.

(1) **SOLE AGENTS:**
Messrs. ADAM HAJEE MOHAMED SAIT,
No. 7, Bunder Street, G. T., Madras.

Messrs. D. V. NAIR BROS.,
Calicut.

For Madras and Chingleput.

For Malabar, S. Kanara, Salem, Trichinopoly, Cochin, Travancore, Bangalore, Mysore, Coimbatore and the Nilgiris.

AVOID CHEAP IMITATIONS.

అందరును వాడగలిన మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

పీడినవాడుటచే ఆయాస్సు, అంశము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధింపగును, అన్నిరకముల వ్యాధులకు నిర్దిష్టమైన వైద్యము మంచిగుణము నిన్నును 40 మా గల బుడ్డి 1 1/2 థం రు 1 వైద్యవిద్య కావలసినవాడు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేళవజీ

27 చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

చాకులు - తాళములు

మం గ లి క త్తు లు.

అంశసోదరలతో కలసికలసి. తెలుసుకొని.

మొదటి భరణ్యాలకుగల వ్రాయుడు.

చి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కలెక్టు అండ్ లాక్ టుకర్స్ etc.

2081 పెద్దాపురం. (నోరావతిల్లా)

కెల్లిగ్రాఫ్ అండ్ టెక్: “ఇండస్ట్రీ” పెద్దాపురం.

వృత్తాంతలేఖలు

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఫ్యాక్టరీ న్యూ సెన్సు

జనవరి 16:- బెజవాడలో 25 ఫ్యాక్టరీలకు నైగానున్నది. అనంత కట్టలనుండి ఇరుగుపొరులు, గొండులు, జనసమీక్షలు వివరించుచున్నాయి. పట్టణము నాణ్యతలను పేరు గొలుపుచున్నది. కొండలు, మధ్యగా ప్రసరించుచున్న కాలువలు అడ్డుపడుచున్నవి. ఇటువంటి పట్టణము ధాన్యము తక్కువైతే పెండు ఎదురుబండ్లు పూకను తోలుచోవు. బొట్టెలు బండ్లు, వైగా తూచుకు కాటాలు క్రిందకి యెరుగును. మనవి దూరమునకు విమోచియు ఉండెను. నియమము నుపాదించుట మన వాటికి కష్టమున్నది. శేరుపెట్టి చెప్ప కలవలేదుగాని కొన్ని ఫ్యాక్టరీలు రాత్రి బుట్టు ఆడుచుండటము చుట్టుపక్కలవారికి నిద్రలేని హేతువునకు అడ్డవ్యాధిపాలైతిమని మొల పెట్టుచున్నార. పూర్వము కొన్నియు బొట్టు కొన్నియు కట్టలు ఇటువంటి వేయించెడివారు. ఇప్పుడు అందరూ ఊరకనే ఉపయోగించుచున్నారు.

బెజవాడలో వీరు వివరించుచున్న ఆర్థిక నష్టములకు యేల చట్టమును అడ్డగా అడ్డుకోవడము కష్టమునై పడి వాటిని చెరుచుచున్నది. ఊర్లో మ్యూనిసిపల్ ఛేంబర్ గారు ఆయనగారి తాతేదారులు, పాలిటానా, ఇతర ఉద్యోగులు ఉండగా ఈలాటి అకాశ్రియమైన కనులు కొందరు ఫ్యాక్టరీల వారు చేయుచుండుట విచిత్రముగానున్నది. వైకిటికి తక్కువ యే దీనికంటెటికీ కాదనియు. బెజవాడ పట్టణము ఆర్థికమును ముగిసిపోలేదనియు రుజువుచేసెను. వారికి అధికారముగలదు. వారు ఈ న్యూ సెన్సును అడి, జనుల బాధను తప్పింప చాలచేసి వారినిధిని వారు నెరవేర్చుట రని జను లనుకొనెదరు. ఇప్పుడై నను ప్రతిపక్షమును గూడ.

ఆర్థిక శిశువృద్ధివారము

శిశువుల ఆర్థికము నభివృద్ధిచేయుటకు "Health of well fare" సంఘము స్థాపి పబలికే, 14 వ తేదీ సాయంత్రము 12 వ. కామ్యూన్ గారి అధ్యక్షత క్రింద మ్యూనిసిపల్ స్కూలులో విరాటము జరిగెను. ఛేంబర్ ఛాక్టరు రామచంద్రాచార్యగారు, డాక్టరు మాధవరావుగారు ఈ సంఘస్థాపనకు స్వాగతమునిచ్చిరి. ఒక సంఘము నేర్పాటుచేసి దానిలో చాలమంది గొప్పవారిని ఉపయోగించుచున్నారని, దానికి డాక్టరు రామచంద్రాచార్యగారు అధ్యక్షులుగాను, సెబుస్ట్యేన్ గో. సాంబశివరావు నాయకులుగా ఉపాధ్యక్షులుగాను ఎన్నికైనవరే. నేడు ఆర్థిక శిశు ప్రశస్తియు రామమోహన్ త్రైబియల్ జరిగెను ఈ మూడు రోజులనుండి ఇదివరకు ఆసక్తిగా నుండి ప్రజలనున్న యు చక్కగ శుభ్రము చేయబడుచున్నది.

నోటిసు.

కృష్ణాజిల్లా యేలూరుతాలూకా భీమడోలు రైల్వే స్టేషనుకు 4 మైళ్లుదూరమున నున్న వంగిడి గూడెము గ్రామములో నార్త వెస్టు వల్లూరు యిష్టేటు యిలూకా వంగిడిగూడెం తాణా గ్రామాదులలో నున్న అయిన తంకేడు కేలయన్నా సదరు తాణా యిలూకా బాపి రాజుగూడెం గ్రామములోని తాటియేళయన్నా 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6 వ తేదీ బుధవారము మగలు 11 గంటలు లగాయతు శ్రీ నార్త వెస్టు వల్లూరు యిష్టేటు జిలాలవారి ఖమ్మములో వేలం పాడించబడును. గాన వేలం పాడవలసినవారు సదరు తేదీకి పదరు వరంగిగూడెము గ్రామమునకు వచ్చి వేలం పాడుకొనవచ్చును. వేలం పరతులు పాటకాలమును తెలియపర్చవచ్చును. వివరములు గోరువారు యీ క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయించిన బడయగలరు.

నార్త వెస్టు వల్లూరు
యిష్టేటు ముబారు ఆఫీసు,
వంగిడిగూడెము. } V. Virayya
Private Secretary.
18-1-24

మొం. పం.

ఏలూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఎలక్షను పిటిషను

జనవరి 18:- నె 10 వ మ్యూనిసిపల్ వార్డులో చేర్చుకొనబడిన వెంకట్రామయ్యగారుగారికి వెంకటేశ్వరయ్యగారికి కలిగిన గొలుపుకు కద్దుపరచుకొనక వని చోటివారులకు మానేపల్లి నూర్యకాశాయణగారు, కందుల రామయ్యగారు తెచ్చి వానా రమారమి నెల దినములనుండి విచారించబడుచున్నది. ఫిర్యాదీ పక్షపు సాక్షుల విచారణ యింకను ముగియలేదు.

చేర్చుకొని కిమినల్ కేసు

మా మ్యూనిసిపల్ చేర్చుకొన బడిన వెంకట్రామయ్యగారు, కందుల సత్యం, మానేపల్లి నూర్యకాశాయణగారు మిద తెచ్చిన కిమినల్ కేసులు దీప్తి మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారించబడుచున్నది. ఫిర్యాదీపక్షపు సాక్షులు పూర్తియైనది. ఫిర్యాదీ సాక్షులకు మద్దాయలు వ్రాసుపరీక్ష చేయలేదు. డిసెంబరు 18 వ తేదీకి వాయిదా పేజుబడినది.

ఖద్దరు వని

ఈ పట్టణమునకు వెనుక ఖద్దరు చాల వ్యాప్తి గాంచియుండెను. కాని యిటీవల వచ్చిది చాల మందగించినది. పూర్వము కేవలము ఖద్దరు కత్తెములను మాత్రమే నమ్మి వర్తకులందరు విదేశీ కత్తె వ్యాపారములో విమగ్నమై యున్నారు. కాంగ్రెసు కమిటీ ఆఫీసునందును, మోహన్ దాసు ఖద్దరు కత్తెలయందును దును తప్ప ఖద్దరు నురవచ్చుటను దొరుకుటలేదు. కుష్ఠఖద్దరు యెద్దియో? దగాఖద్దరు ఎద్దియో తెలిసికొన చాలవంటిది దగా బహుళములో జరుగుచున్నది. ఖద్దరు యే కాంగ్రెసువారి కార్యక్రమములో ప్రధానస్థానము వాక్రమించి యున్నది. గనుక కాంగ్రెసువారు తమ వాని రూకెవరినాంచి దీనిని సక్రమ కద్దరికడి పింపవలసియున్నది. పెద్ద బహుళము కాంగ్రెసు ఖద్దరు స్టోర్సు యొక్క ప్రాంతిని స్థాపించివో కొంత యుపద్రవము తగ్గవలసి తోచుచున్నది.

వ్యాయామ ప్రదర్శనము

ప్రాధమిక నాస్తిక బౌద్ధ రావుగారి గృహమునకు మూడు దినముల క్రిందట వచ్చియున్నారు. వారు వ్యాయామ ప్రదర్శనమును నిర్వహించుచున్న మా పురమండలమున జరిపియున్నరు. గొలుముకు తెంపులు, గడ్డములును కుండులు, దుండ్రై కొట్టుకొని బాణాశ్రమము విజయము, కలుసుకొన్న పాదములకు కట్టుకొని భుజములపై మరీ ఆరుములు రాళ్లను మోయుచు కుండులు యిత్యాది వనము నడిపై పుష్పముతో జరిపిరి. ప్రాశస్త్యము లిట్టి శరీరములను వె.పొందియుట నది రక్షణ నియమము. దీక్షించు తును యోగబలమేకాంతము సుఖము, ఆయోగము నంజెరు సభ్యునించి బలకొర్యారు లాభించవచ్చు ననియు నుత్సాహపు గాదు ప్రదర్శనానంతరముగ నుపన్యసింపిరి.

ఆల్పా హా ర విండు

12-1-24 తేదీ ఏలూరు మిమ్మ చామ్యూన్ ధర్మ సంఘము వారు, ముద్రాను కావనసభకు ప్రతినిధిగ నియమించబడిన మురాలి శ్రీ నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారి గౌరవార్థము, ఏలూరు మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులో ఆల్పాహార విండు నొసంగిరి. పురజనుల సేవ లీవిందుందు పాల్గొని, దేవేంద్రుడుగారి సభించింది.

మదరాసు అందు సదరన్ మరాట్టా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ యిన్ ఇండియా)

ప్రకటన

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు తగ్గుట
1924 సం॥ మార్చి నెల 1 వ నుండియు, యం. యెస్. యం. రైల్వే ఇంజనీరింగ్ కు మెయిలులో ఒంటి ప్రయాణపు చార్జీలు మెయిలు 1 కి రు. 0-0-3 నుండి రు. 0-5-0 కు తగ్గింపబడును.

హానుమాన్ ఆరూఢము

5 ప్రశ్నలు (వాసి కనులో నేసి లకటాచేసి పంపి, కను విత్తుకయే సరియైన భావిభరితము (వాసి మోకరుతో వి. పి. 1-4-0 పంపబడును. ఈ రూ. 1 మణియార్దరు చేయవలెను.
ఆజాదీయస్వామి జ్యోతిసాలయము, తిరుత్తూరు, చిత్తూరుజిల్లా.

చల్లపల్లి

(ఒకవిలేఖరినుండి)

శ్రీ జేపరకొట సంస్థానాధీశులగు మహారాజ-రాజ-శ్రీ శ్రీమంతు రాజా అంకిసిండు ప్రసాదమువల్లగు వి. పి. యెస్. యెల్. పి. అందు యెస్. యెస్. యెస్. వారు యిప్పుడొక మహారు చెండు సంకల్పనముల క్రిందట చల్లపల్లి యందు తమ కోటలో నెలకొల్పించిన ఆనుపుతిని యిటీవల కోట వెలుపలగల వారి యారామమునందు నూకనముగా నిర్మాణము చేయించిన ఆనుపుతిమందిరములో ప్రవేశము జరిపించు సంకల్పమున యీ నెల 1 వ తేదీన నొక గొప్ప యాత్రనము జరిగెను. ఆ దినమున సాయంత్రము 2 గంటలకు యెట్టేటు డాక్టరుగారు రకు మహారాజ శ్రీ గుండుసాగరముగాని వివిధాలంకారభరితము నొక గజముపై బయలుదేరి పురోభాగమున బృహద్రు, కంఠమున్ను గల వాద్యులకేవలమును వెనుక యెట్టేటు తాలూకు యిక్కిరయేనును, గుర్రములను, ఆయుధముల గుర్రములను బయలుదేరిరి. వారి వెనుక పోయిన యిక్కిరయేనును గొప్ప. ఆనుపుతి యందు దుపయోగించబడు నాకధరాజములు వారి వెనుక గొంపోబడెను. ఇటుల నందరును పురోభిరుల మారేగింపు టుగ్గనము నెరవేసి పిమ్మట నూకన ఆనుపుతి భవనమును ప్రవేశించిరి. తరువాత రాజపురోహితులు మతానుసారముగా పుజ్యాచారాచరములు నున్న గొప్పములను నెరవేర్చిరి.

తిరుపతి నడట సమావేశముయొన పురావశిజనుల సమయమున యెట్టేటు మేనేజరుగారు రకు ము. రా. రా. శ్రీ శ్రీ వంగల గోపాలకృష్ణయ్య కుతులగారి యాధిపత్యము క్రింద నొకసభ జరుగబడెను. ఆ రు మొదట యెట్టేటు డాక్టరుగారు తేది ఆనుపుతి స్థాపించబడిందిమొదట అప్పటివరకు ఆందు కింద ఆయినపున్న ఆచట వైద్యసాహాయ్యమును బొందినవారిసంఖ్యను అందులఫలితమును తప్పిగా విశ్లేషించిరి. ఇందు 1922 సం రములో 4161 మంది జనులు, 1188 జంతువులను చికిత్సపొంది ఆనుపుతి కట్టుకొని రు. 1921 ఆ పట్టణముపై పడినవయమును 1928 సం॥ 8768 జనులు, 1956 జంతువులను చికిత్స చేయబడి రు. 1475 ఆ వ్యయపరచబడినది ను చదివెయున్నార. పిమ్మట వరికొండరుసభ్యులు శ్రీ రాజాగారు స్థాపనచేయించిన ఆనుపుతియొక్క పురయోగములగున్నాయు పరకాశాప్రజలందులను పొందియున్న లాభములనుగుర్చియు గర్వకర్మరూపమున వక్కాటి చిహ్నమిచ్చిరి. తరువాత గ్రామసాధికగారు వై యింకముల ఎన్నింటిని నిర్మాపించుచు, ఆనుపుతియొక్క పురయోగములగుర్చి విపులమును, కడుపువచ్చుమును సుపన్యసింపిరి. ఆనుపుతిపట్టు సభ్యులకు పున్నవోరములు, ఫలములు, తొంటులములు మున్నగు సత్కారములు జరుగుట సభ ముగింపబడెను.

శ్రీ రాజాగారు తమ కట్టాభిషేకముననుకండు తమ పరకాశా ప్రజలకు జనరీంప వాగ్దత్తమొనర్చిన యేవ కారములలో నీ యానుషత్తియొకటి. ఇదిగదా కీ గ్రామములో నేగాన చుట్టుపట్ల సెచ్చటనుకూడ తమ సాహిత్యములనందున ప్రజలు విగుల కట్ట పడుచుండిరి. అత్యంతము దొక ఆంగ్ల వైద్యులు యుండినను అది యాపరగ జాతి, అందుబాటులో లేకుండినందులను, కృష్ణాది బాటిపోషనియందుంచేసెను అందులసహాయము జన సాహాయ్యమున కెంతయు వీలవలెనైను. అట్టికంఠమున శ్రీ రాజాగారి రీకొరంతను దీర్చి ప్రజల కంతయు మేలొనగుర్చియున్నాడు. మరియు శ్రీ వార్గి గ్రామమున నెలకొల్పించిన మిడిల్ స్కూలు పరకాశాప్రజల కెక్కుమంది ప్రయోజన కారియై నున్నది. తమ పట్టాభిషేకముననుకండు వీరు తమ పరకాశాప్రజల కొనర్చిన వాగ్దాతములలో చాలవర కన్నింటిని విశేషభవమున చేర్చించి నెరవేర్చియున్నారు.

వేలము! ప్రకటన వేలము!

మా ఆఫీసువద్ద నిలువవున్న శైకండు మాండు ఫీటన్నులు, డాగుకాపులు, పెట్టెబండ్లు, వాటి తాలూకు సామానులు, మోటారు సెయిక్కిలు వాటి తాలూకు సామానులు వగైరా పాతబండ్లు అన్నియు యీ నెల 26, 27 తారీఖులందు ఉదయం 11 గంటలకు బహిరంగముగా వేలము వేయబడును. గనుక కావలసినవారు వచ్చి పాడుకొనవలయును. మోటారు అందు జనరల్ యింజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ.

ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల,
గోకుడు పుండ్లు మొదలగువి మానును. దీనివలన
వెంబ్రెకలకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగ గలదు.
అమృతాంజనం దివో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఇంట్లోనుంచి మీరేమీ తినున పనిలేదును మాకు మీ లేని
 కనుక సహాయము చేయగలము? మొట్టమొదట గమనింపవలసి
 న విషయ మేమన భారతదేశపు శాస్త్రము ఒకేవిధముగ నుండ
 వలెను. భారతదేశముననే చుట్టూండ ఇప్పుడున్నది అప్పుట్టి

ఎక్కడను బోయినను ఒక్క (బిజినెస్) ప్రెజిడెంట్ గారయినా
అవంగీకారము లేదనిను నుచు జేయుచు వచ్చిన మేల్మీదగా
నిది. రాంకేష్ వొట్టగారును ద కామస్వామివారిలో తాను
ఉన్నట్లు బల బడు లేదుయును ఈ క్రిందను జేసి చూపింపి
ననియు నెరిపిచేసెద రనిం.

జర్మను సప్తపతిహారములు

జర్మను ఎటువంటివారలకు ఇవ్వలేదని సామాన్య ఇచ్చి వేయటమే జర్మనులు ఒక్కొక్కరి అంగీకారమును తెలియజేసిన యు, ఏకకాలము ఇచ్చుది ఆలోచించుటకు జర్మను ప్రతినిధి ఇం గ్గాలకు కేసులున్నారని తెలిస్తే చాలా రేతగాదు బతుకొంది. అక్రమముల పూర్వకాలములలో నున్న సప్తపతిహారములకు ప్రస్తుతమును నుండుట మాత్రముగ నియమము పరిహారము చాలా అవసరమిది. ప్రేమి జర్మను సంఘములవారికి పూర్వకముగ ఒడంబడిక ఏమియు లేదుగదాని పోయిన కేసులకు తెలియ జేసిరి. అట్టి ఏర్పాటులు జరిగినవో బ్రిటిషువారు తమ యభి ప్రాయములను పూర్తిగా తెలియజేయుట కవకాశ మిచ్చబడు ననిరి.

కార్మిక పక్షము వారి ఎత్తులు

లండన్, జనవరి 17:—ఈడయం 12-30. ప్రేముఖ్యతగా విలేజ్ ఇట్లు తెలుపుచున్నాము:—కుక వారమునాడు కార్మిక సంఘము సభరణను నూర్చి అనుకూల ప్రతిపూలభి ప్రాయములు తీసికొనబడును.

కార్మిక సంఘముల ఆక్షేపణ

నేడు (18-1-24) జరుగును.

దక్షిణాపి కా భారతీయులు

క్రొత్త చట్టము ఫలితములు

దర్మిక్, జనవరి 16:— భారతీయుల సత్వములను కల్గించుటను, అసియావాసుల అక్రమములను నూర్చి జరుగు ఆందోళనము ఈ క్రొత్త చట్టములను కట్టించుటకు సంబంధించినంత వరకు అంతమొందునని మేర్పాట్లొనర్చిన వాదనయన్నది. దీనివలన నిర్బంధముగ మూసివేయబడిన వ్యాపారములకు పరిహార మునీ యుద్ధమున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు ఈ స్థలములను నిర్బంధములు బాధ్యతముగ లేవదీయవలె ననుచున్నది.

యూరప్ సి నునులకు ఉపక్రమము

భారతీయులను ప్రత్యేక ప్రదేశములందును ఉపక్రమ ప్రవేశంబైన చట్టముచే ముందించుట ఎత్తువనని వేదాంతము. దీని నుండి కేటాయింపు అరకలవాదులు ఏమి ఏర్పడిన కేటాయింపు ఇచ్చుదురనునది, భారతీయులను ప్రత్యేకముగ గూడెములలో నుంచిన తరువాత ప్రత్యేకములందు భారత అప్పటికిని యూరప్ దేశములకుండు తత్వములకు వికలములైన దను, యూరప్ దేశముల ఎన్ని పానులు ఇచ్చిన పనికేసులలో అన్ని పిల్లలకు భారతీయులు పనిచేయుటకలయు యూరప్ దేశములకు దండ గూడకమానది అని అదృష్టములకు ప్రత్యేక వాదనయన్నది.

సంపూర్ణ నియోజకాధి కారోపద్రవము

కేటాయింపు ప్రేముఖ్యత ఇట్లు వాదనయన్నది:— భారతీయులను బంధించుట సిద్ధమునన్నది. దక్షిణ అసియావాసుల రేపు సంపూర్ణ నియోజకాధి కారమును భారతీయుల కిచ్చిన స్వరాజ్యవాదులు ఇంకొక మాత్రముగ అండ్ శనమును జరిపెదరు. ఇదిగదా. భారతీయులను నూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని చిత్తులు తెల్పుటలు ఏమియును చేయరాదని తెల్పుచాని అంతగ పొడిచరాదు.

జర్మన్ ఆర్థిక పరిస్థితులు

ఆకాశరముగ కనిపించుట

జర్మను ఆర్థిక పరిస్థితులను రహస్యముగ విచారించవలెనని జర్మను సప్తపతిహార సంఘమువారు ఒక ప్రత్యేక ఆర్థిక పత్రిక సంఘము నేర్పరిచిరి. వీరు కార్మిక సంఘములను రహస్యముగనుండు ఉచిత ఆమెరికను బ్రిటిషు సభ్యులకు కలకలం భిన్నాభిప్రాయములు బయలుపేరుచున్నవి తెలియయన్నది. కాని ఇది నిజముగాదని ప్రార్థిస్తున్నాం. ప్రేముఖ్యతగా విలేజ్ తెలుపుచున్నాడు. ప్రారంభించునకుండునాడ నేడు ఎత్తుకు ఆగకున్నది.

జర్మనుల రేపటి నుండు నిలకడకేను ప్రయత్నించుచున్నాడు. వీరు ఆర్థిక ప్రయత్నములను సుప్రసిద్ధులు.

జర్మన్ వాదులు బ్రిటిషు వేతనముల ప్రకారము వారి వేతనముల నీయక పోవుటచే నమ్మకజిరి. బ్రిటిషు వేతనములను జర్మను (వాదించునాడు) నమ్మకజిరి ననుచున్నాడు. ఈ విషయమై లండనులో సభి కేసు విషయమును నిరూపించిరి.

క్రైస్తవ వాదనలకు తమ వేతనముల సరిగా నీయలేదని నమ్మకజిరి ననుచున్నాడు. హెండర్స్ గాథ రాదు వారము కేసు నున్నాడు.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము

వికమత్యముయొక్క విలువ

దోమినియనుల బాధ్యత

లండన్, జనవరి 18:—ప్రపంచ వాంఛించిన యాధ్యపతికరములను కల్గించుటగాని ఒక్క బ్రిటిషు తన ఆయుధ సామగ్రిని కల్గించిన తటస్థించునదిగాదు. సామ్రాజ్య వికేతాంగ విభావమున దోమినియనులకు కలుగునది యుద్ధవతన. దీనిలో కాటు దోమినియనులు గూడ సామ్రాజ్య సంరక్షక భారమును భరించి సాయముచేయవలెను. అప్రేరియా వా రీరేటిని పూనుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నాడు. ఇతర దోమినియనులకుడ ఈ బాధ్యతను గుర్తించుదురగాక. సామ్రాజ్య మంతయు ఒక భాగముగ నుండుటలు అన్ని దోమినియనులను స్నేహపాతముల ద్వారా విగించు నుచుండును కచ్చింది. లేనచో సామ్రాజ్యము వేరేయ సామ్రాజ్యంబులకు భిన్నముగ ఏర్పడిపోవును. అప్రేరియా సామ్రాజ్యంబులకు మరు ఒక భాగముగ నుండుట కంగీకరించు చున్నది.

గ్రేటు బ్రిటిషును కరుణించు లేక ఒక సుప్రజ్ఞకు విభావమును అటంబించిన యూరపులో గ్రేటు బ్రిటిషును కరుణించు పార్లమెంటుకు, ఈ విభావము విజయము గాంచుటకు సుస్థిరముతో సామ్రాజ్యములకుండు పాటుబడలేదు. తునకు యూరపుకు విడిచి పెట్టి తన సంకల్పిత వాదనలను ప్రయత్నించు గ్రేటు బ్రిటిషును కరుణించు. గ్రేటు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కెంతయినా సామ్రాజ్యము గ్రేటు బ్రిటిషుకు అంతే అవసరము. గ్రేటు బ్రిటిషులో తమకు దోమినియనులు జలమును మరచిపోవుదురు. విశాపా యుద్ధముగా గ్రేటు బ్రిటిషు విజయము గాంచుటకు దోమినియనులే కారణము.

సింగల వాకాళయమును

నిర్బంధములకు ఇంకను సక్రమముగా కల్పించునదిగా నిర్ణయించెను. దాని నిర్ణయించునో ప్రపంచము దండమును ఆయుధ సామగ్రిని కల్గించుటకు వీలగును. నాకాయుద్ధముగా తెల్ల నాకలే పనిచేయునది.

ఇంగ్లాండు ఆర్థిక సభ్యులు

సామ్రాజ్య ఆర్థిక సభవారి నిర్ణయములను అవసరముగా తెల్పు ఉపసరము. ఏకభుక్త్యులు రానున్న ఆర్థిక సభవారి విశాద్యుజీవిత కార్యకర్త ఆర్థిక సంఘమును ప్రభుత్వముగా కేటాయింపు చేయవలెను. గ్రేటు బ్రిటిషుకు సంకముల ప్రభుత్వము ఇచ్చుట లేకున్న ఇంకొక విభావమును ఆలోచించుటకు అప్రేరియా వారి ప్రయత్నంబులు బ్రూనుగాడు తెలియజేసిరి. ఆర్థిక సంఘములకు ప్రజల విశ్వాసమును బడయవలెనని.

స్పెయిను వారు కంటే ఒకటి రెండు సార్లు సభించవలెనని కోరిరి. కరణము ని రా క రి రి చిరి. కాని మరాలోలో ఎరటనో సమపాదమును వా తెడ నుని.

భారతదేశపు క్రైతి మంతిరకట్టు ననుచున్నాడు.

చీవాదంగలచే కట్టుబడిన కిలో అనువామి వారి స్వాధీనమునందీ కట్టుబడిన కిలో తెలియచున్నది.

తెలియనగారు ఇన్స్ట్రుమెంటుగాను స్నేహపాతముతో తెలుపవలెననియు క్రితిపూర్వక మగు సంకేతములను ఒకరి కోరు బుచ్చుకొనిరి.

లండన్ నాకాళయ మాలీల వేతనములను హెచ్చుతేను నడచు ప్రతినిధిసభవారి యూనియనువారు తెలియజేయవలసి.

వరాసుల యుక్తి

లండన్, జనవరి 18:—వరాసుల తన అప్పులను తరి పార్లమెంటు కేషింగు యూరపులో తమ వారి కేసులను తెల్లములను బదులిచ్చుచున్నాడు. యూరపు వారి కేసులకు ఒక్క ప్రాంతే గొప్పవైకలలమును ప్రియము. ప్రేమి ఇటలీకల కేసులకు క్రైటులును అక వేయటమే తమ ప్రయత్నములతో యున్నారని యునైటెడ్ స్టేట్సు నేటరు వాకాగాడు నిర్మాపట్యముగ తెలియజేసిరి. ఆమెరికనుల కేసులను దిద్దుబాటుక వరాసుల తన స్వయములను తెలుపుచున్నారని.

వలాటి నేటు

జర్మను ప్రజల మొదలు

కాని సత్వమును తొలగింపును

లండన్, జనవరి 18:—కార్మి 11-35, నెవరేటిస్టులనుండి నమ్మకమును తప్పింపుచు జర్మను ప్రజలు వేడుకొనుచున్నారు. వేడుక జర్మను రీతిలోనే యుండునటుల వేడును. వర్సెయిలస్సు కై ను ఒడంబడికల క్రకాతము ను నీ యుదు అని ప్రజలు వేడుకొను చున్నాడు. ప్రేమి వాడు రీతముగ నెవరేటిస్టులకు తోడ్పడుచున్నారని బ్రిటిషు ప్రతినిధికి తెలియజేసిరి. ఇంతవాధ్యర మగు నెవరేటిసు పాలనమును వేడు సహించలే దనిరి.

జపానులో మరల ఉపద్రవము

టోక్యో, జనవరి 18:—కామకరాలో మరల వరదలు బయలుదేరినవి. యోవా మానసికస్థలము అగిపోయినది. కాని కేవులలోనున్న నౌకలు రక్షణము అవసరమగునీటిని కట్టించేయనున్నది. యోవామా రైలు అగిపోయెను. ప్రజలు పిరులులో దిగుచున్నాడు. ముగ్గురు చనిపోయిరి. 12 గురి గాములు కలిగినవి. 7 ఇండ్లు పూర్తిగా నశించిరి. 10 చనియును వాకమైనవి, చెడుపాతకాలము, చెడు కర్మాగారములు చెడు కై వ్యాధియులు కూలిరి.

ఒలిగాడ్ ప్రభుత్వమువారికి ఋణమును వదులుటకు ఆమెరికను వ్యాపకుల ప్రతినిధులు ముగ్గురు మెన్స్కోవగరమున కేగిరి.

పిర్మకూలు, తక్కువాయలను కామకరా యునైటెడ్ స్టేట్సు యుద్ధనౌకలు చెడు పోవుటకు ఒలిగాడ్ ప్రభుత్వము వారి అనుజ్ఞను ఆమెరికను అధికారి వదలెను.

హంబర్గ్ ఋణమును కట్టున కలమున కేసులవలెని ప్రేమి వికలనిధి తెలియజేసెను. అనుకొన్న ప్రకారము 20 ఏడ్ల కేసులవలెని బ్రిటిషు ప్రతినిధి తెలియజేసెను. ప్రేమి బ్రిటిషు ప్రతినిధులకు భిన్నాభిప్రాయములు వలెనని.

ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వ మెన్నటికినూ నిరీకృతులను పడవని స్వీకరించిరి

జ్వరహరి

సీనా 1-కి వెల 0-12-0. ఏ. పి. సహా 1-2-0 జ్వరహరిని అయిదుతూటలు నేరించిన వట్టు విడుదల జ్వరములు. చరి పురాణాధ్యయము మొదలగు సమస్త జ్వరములు మానును. అమృతాంజనం వీరే, మువరాను - బొంబాయి.

NOTICE.

In the Court of the Subordinate Judge Tanjore.

O. S. No. 89/1923.

BETWEEN :
G. Krishnasami Jettiar, Plaintiff
and
Natesa Pillai and 7 others Defendants,
To. Narayana Sastriar 7th Defendant
Overseer residing in Nellore }

Please take notice that the above suit has been instituted by the above named Plaintiff for recovery of Rs 3291-0-0 due under a by pothication bond dated 25-1-1918 and that you have been impleaded as the 7th Defendant in the suit since you have some interest in portions of the hypothica. As you have not been served with summons personally substituted service has been ordered by the Court and the suit now stands posted for hearing on 12 February 1924 at which date if you do not enter appearance the suit will proceed in your absence in due Course of law.

Tanjore K. Swaminatha Iyar M. A. B. L. 16-1-1924 Vakil for Plaintiff

చికిత్సనిరపాయముగ జరుగునెడల దేశమున కెక్కువసేవ జేసెదను

చికిత్సకు పూర్వము మహాత్మునివచనము

నిన్నకొలదిగ జ్వరము తగులుట-విశ్రాంతి యవసరము

ఇతరప్రదేశములను ఎవ్వరు దర్శించుటకు రావలదనికోరుట

జ్వరము తగ్గుట

మహాత్ముని సుఖముగ నిద్రించుట

పూనా 18 జనవరి:- గాంధీగారి జ్వరము నిన్న రాత్రి 10 గంట తగ్గిపోవుటకు ప్రార్థించెను. ఈ యుదయమున, జ్వరము అదృశ్యమై సాధారణముగ ననే యుండెను. జ్వరమున్నను రాత్రి సుఖముగ నిద్రించెను. ఉదయమున పంజావీయతో నుండెను.

కెల్కారుగారి ఆగమనము

ఎన్. సి. కెల్కారుగారు సతారానుండి వచ్చిరి. కెల్కారుగారు, డి. వి. గోఖలేగారు ఈ యుదయము 9 గంటలకు మహాత్ముని దర్శించిరి.

ఈ దినము 10 గంటకు

కలహం మాడకు గారు ఈ దిన మాడకుత్తు 10 గంట 15 ని. లకు ఈ క్రింది విషయము ప్రకటించిరి.

గాంధీగారు రాత్రి 8½ గంట కాలము సుఖముగా నిద్రించిరి. శరీరములో వేడి సాధారణముగ నుండెను. నాడి 76 సార్లు కొట్టుకొను చుండెను. గాయమునుండి భారాళముగా రస మొదలగు వివేదలిపోవుచున్నది. ఆరోగ్యము సంతృప్తికరముగ నున్నది. ఈదినమున గాయమునకు కట్టుకట్టునపుడు కెల్కారుగారు దగ్గర నుండిరి.

“శత్రువు నిరపాయముగ జరుగునెడల, దేశమున కెక్కువ సేవ జేసెదను”

మహాత్ముని దర్శించి ఈదినముననే చెన్నపురికి వచ్చిరి ఎ. ఎ. నుండరముగారి యిట్లు తెలిపిరి.

ఈ దినముగ వారమున, బుధవారమున, ఉదయమున వైద్యశాలలో మహాత్ముని దర్శించిరి. మంగళవారమున దర్శించునపుడు తేదాను గాంధీ, దాక్టరు మొనగాల్లు మహాత్మునికడ గలరు. మహాత్ముడు చాల దుర్బలముగా నుండుటచే గంభీరమైన జ్వరపోయెను. బుధవారమున ఉదయ, తేదయయెరికి ఆందోళన వడుచున్నది. గాంధీగారికి నుండరముగారు దర్శించిరి. ఆతడు సెలవు పుచ్చుకొనినప్పుడు మహాత్ముని కొలదిగ మాటలాడెను. అత్యధికనిద్రావస్థయందు నుండెను. ఈ ఆరోగ్యమునుగురించి ఆందోళనవేసినవరము లేదనియు వైద్యశాస్త్రము అన్ని జాగ్రత్తలను పుచ్చుకొనుచున్నదియు తెలుపబడినదిగా గోచరించెను. మహాత్ముడు కాంతితో నుత్సాహముగ నుండెను. నుండరముగారు సెలవుపుచ్చుకొని వచ్చుచు, మహాత్ముని ఉదయపు ప్రార్థన కీర్తనయగు నీక్రింది భావముగల కీర్తనతో ప్రార్థన జేసెను. “నా ప్రాణము నీచేతిలో నున్నది. ప్రభూ నన్నురక్షింపుము” ఈ కీర్తనను “బాప్రా (మహాత్ముడు) యొక్క ప్రాణము నీచేతిలో నున్నది. ప్రభూ ఆతని రక్షింపుము.”

ఈదినముగావించు ప్రార్థనలలో నీ ప్రార్థననుకూడ జేసినవలెనని నుండరముగారు గోచరించెను.

శత్రుచికిత్సను గురించి నుండరముగారు విచారించగా గాంధీగారు శత్రుచికిత్స ప్రార్థించుటకు ముందు నలువనియై టునర్లనులో నోకోతో మాటలాడుచు నిట్లునుడిచెనని తెలిపినవచ్చును.

“శత్రుచికిత్స జనుప్రదముగ గడచినయెడల, దేశమున కెక్కువసేవ జేయవచ్చెదను”

గాంధీగారి శరీర మొత్త బాంబులబ్ధి నొడిగను, మహాత్మునికి గల అద్భుతమగు మేధాశక్తినిగురించి నుండరముగారు చాల నుడిచిరి. (ఆంధ్ర ప్రదేశ్)

కొంచెముజ్వరము వచ్చుచుండుట

పూనా, జనవరి 17:- కలహం మాడకు గారు ఈ సాయంత్రము 7 గంటకు గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యమును గురించి ఇట్లు ప్రకటించెను.

ఈ సాయంత్రము గాంధీగారి శరీరములో వేడి 100.6 డిగ్రీలు కలదు. నాడి నిమిషమునకు 82 మార్లు కొట్టుకొనుచుండెను. గాయమునకు కందినవిచ్చుముగా గాన్పించుచున్నది.

ఈదినమున తిరిగి కట్టుకట్టుక పూర్వము కొంచెముగా బాధగలగని భరించెను. కాని తక్కువగా బాధగలగలుగుచున్నది. మొత్తము ఆరోగ్యస్థితి బాగుగ నున్నది. బాగుగ భోజనము జేసెను.

మామూలు భోజనమునే యొనగెనుట

పూనా, జనవరి 17:- ఈ మహాత్ముని కుండరముగారు తన గాంధీగారి ఆరోగ్యమును గురించి ప్రకటించగా దాక్టరు ఫలెట్, గారు ఇట్లు తెలిపిరి.

గాయము బాగుగ నే యున్నది. ప్రణాళినుండి వచ్చుచున్న శక్తులను శరీరములో ప్రేరేపించుటకు శోధనకుటకు ముందు జాగ్రత్తవహించుటగాను ఒకగొట్టును ఆరోగ్యకరమైనది. ఘనవదార్థముల ఆహారముగా పుచ్చుకొను నలవాటు మహాత్మునికి లేకపోవుట చేత, ఆతని మామూలు ఆహారమున పాలు పండ్లు మాత్రమే ఈ దినమున నొసగబడెను. గాంధీగారి కీదినమున స్వల్పముగ (సాధారణమునకు) జలుబుజేసెను. వైద్యులు ఆ విషయమున శ్రద్ధపుచ్చుకొనుచున్నారు. ఇంతవరకు ఆరోగ్యము మామూలుస్థితికి అభివృద్ధిచెందుచున్నది.

మహాత్ముని దర్శించుట కెవ్వరు పూనాకు రావలదు.

బొంబాయి, జనవరి 17:- గాంధీగారి దగ్గరనుండి తరచుగా నొసరుకయ్యు గాంధీగారి పుత్రుడు గాంధీగారిని బాచుటగా నితరప్రదేశములనుండి ఎవ్వరును బయటజేయవలయును, గాంధీగారు స్వల్పముగ శ్రమపుచ్చుకొనినను ఆరోగ్యమునకు భంగము గలుగుననియు కఠినమైనదిగా విభావనను వలెనెను.

శత్రుచికిత్స తరువాత అభివృద్ధి

పూనా జనవరి 17:- దాక్టరు జీవరాజు మెహతా ఎం. డి. ఎం. ఆర్. సి. ఎన్. గాత, గాంధీగారిని పరీక్షించి ఇట్లు ప్రకటించెను.

ఈ సెల 6 వ తేదీనుండి 12 వ తేదీవరకు గాంధీగారు ఎరవాడయెలలలో జ్వరముతోను, పొత్తి కడుపు నొప్పితోను బాధపడుచుండెను. కాని అత్యున్నత వ్యాధిలక్షణములు స్పష్టముగ గాన్పించలేదు 12 వ తేదీన తప్ప మిగిలిన యన్ని దినములందును నాడి యిరుమిరుమి సాధారణముగానే యుండెను. ఎప్పిండియన్ వ్యాధిలోనికి పరిణమించునది 10 వ తేదీన చిన్నములు గాన్పించెను. కాని శరీరములో వేడి 101 డిగ్రీ నుండి సాధారణవేడి మికి క్షణిపోవుటచే నాసయమున వ్యాధిని సరిగ జరిపికోనుటకు విలంబజేయలేదు. ఆ పైబడియెనందు వాచిగంచెనది 12 వ తేదీన స్పష్టముగా జరిగెను. అదినముననే గాంధీగారు సన్నునువైద్యశాలకు మార్చబడిరి. ఆ సాయంత్రమునే శత్రుచికిత్స యొనర్చుటకు వైద్యులు నిశ్చయించి నిరపాయకరముగ శత్రు మొనర్చిరి. శత్రుచికిత్స యొనర్చబడినప్పుడినుండియు రోగి క్రమక్రమముగా నారోగ్యభివృద్ధిని గాంచుచుండెను. బాగుగా నిద్రపోవుచున్నాడు. ఆహారమును గ్రహించుచుండెను. ఈదినమునుండియు కొంతవరకు ఆహారమునందు కొంతభవదార్థ మొసగుటకు. శత్రు మొనర్చబడిన గాయము బాగుగ నేయున్నది. చాలస్వల్పముగ మారత్రు రస కాయించుండెను. అదియు నీటివలెనున్నది. ఇంతవరకు ఆరోగ్యపరిస్థితి సంతృప్తికరముగ నభివృద్ధి నందుటచే నికరముగ వైద్యచికిత్సలనుగలుగుచు నమ్ముచున్నాము. రోగి చాలదుర్బలముగ నుండెను. విశ్రాంతి అవసరము. కాని బాచుటకు ప్రేరేపించుటకు వారి ఆరోగ్యమునకు భంగకరము. గాంధీగారి బంధువులు వారిద్దరుండి అవసరమగు సహాయ నిర్వహణ గాని విందుచున్నాడు. గాంధీగారికి సంబంధముగ సౌకర్యములుగాని, తదితరసౌకర్యములు గాని అన్నియు మోస్తరుగా నున్నవి. (ఆంధ్ర ప్రదేశ్) వైద్యశాలలో మహాత్ముడు ఉత్సాహముతో నుండుట

“బాయిను అఫ్ ఇండియా” పత్రిక (బొంబాయి) 15 తేదీన, క్యామలదాసు గాంధీగారు తెలిపిన ఈ క్రిందివిషయాలను ప్రకటించెను. క్యామలదాసు గాంధీగారు మహాత్ముని అన్నమహాత్ముడు. ఈ మహాత్ముని గాంధీగారిలో కలసి వల్ల గాంధీ మహాత్ముని దర్శించి అచ్చట నొకదిన మంత్రము నుండి 14 వ తేదీన బొంబాయికి తిరిగివచ్చెను.

వైద్యశాలలో గాంధీగారు చాలాపర్యటించి మెలగి మహాత్ముని కంటకు వారికి వల్లించిరి. మహాత్ముడు చాలదుర్బలముగ నున్నను ఉత్సాహముగ నున్నాడు. శత్రుచికిత్స నిరపాయముగ జరుగవలెనని భావించుచు మహాత్ముని

దర్శించుట కెవ్వరిని అనుమతి రానిచ్చుట లేదు. నిన్న రాత్రి యంతయును మేము మహాత్ముని ప్రక్కకడనే గడపితిమి. వారి చుట్టును, చాలపరిశ్రమగను, పరిశ్రమగ నుండెను. మహాత్ముని నుంచముగ క్షణభాగమున తుల నీ మోరము (వేలాడు) నుండును. మహాత్ముడు, మహాత్మునివలెయును వరసన్నము (వరసన్నమున బాచుకోనివచ్చును, దృశ్యము చాలకరమైనదై రతముగ నుండెను. మహాత్ముని, చిన్న దుర్బలముగ ఆహారము, తులనివారము, మెలగి కార్యము ఆతని నిశ్చల చిత్తము, చూడచుచుండి తెలివిరియు (వేరు మొదలగునవిన్నియు, చూడచుచుండి గాంధీగారు నాచుకొనెను. మహాత్ముడు తిరిగి యెరవాడకు వెళ్లెను గట్టి వసుకులు కలవు”

గాంధీమహాత్మునియెడల సింహాశ్రయము

ప్రేమ, గౌరవభావములు

బీ అమృతగారి సందేశము

శ్రీశ్రీమృతగారు హిందూత్రిక వ్యాసా నీక్రింది సందేశ ముంచెను.

సిలోను నందు మాపర్యటనము, జ్యోతిషవచయ్యెను. సిలోనునందలి హిందువులు, మహాత్ముడీయెలు, సింహాశ్రయము తెలుదలగు వారమును మామ గొప్పస్వాగతము జొసగిరి. మేము ఏముద్యమము చేసితిమి, ఆయుధ్యమునకు ఈ గౌరవము జేసితిమి.

ఆసియాఖండ మహామహాత్ముని గాంధీ మహాత్ముని కీర్తయి వారి సందేశమును సిలోనునందు ప్రతి చిన్న కలెక్టురు నందు గూడ వ్యాపించెను.

ఈ దేశముందు క్రితవారును తమ స్వార్థిత్వమునకు సంపాదించుకొనుటకు కృత నిశ్చయమై యున్నారు.

భారత దేశములను నునము, చాలకాలము సింహాశ్రయమున నిర్లక్ష్య మొనర్చితిమి. భారతదేశములు సిలోనునందు ఎత్తువ అభిమానముతో, నాదేశము యొక్క స్వార్థిత్వ సంపాదనకు బోధపడెదరని ఆశించుచున్నాము. గాంధీమహాత్ముడు భారతదేశమునందుండెనే సింహాశ్రయము గూడ ప్రేమింపబడి, గౌరవముతో పరిగణింపబడుచున్నాడు.

ఈ దేశములో మహాత్ముడియెలును. బొంబాయి చాల క జ్యోతిషముగా అనుకరణతో నుండును. భారతదేశములోని హిందూమహాత్ముడీయెసందకలు ఈవిషయమున సిలోనునందుండి గౌరవ పాతమును గ్రహించి, విశ్రమింపుముతో స్వపరిపాలనకొరకు పాటుపడెదరు గాక.

బి. గోలునందు ప్రార్థనలు

(స్వక్రీయ విలేఖరి)

బింగోలు, జన 18:- మహాత్ముని సత్కార ఆరోగ్యభివృద్ధికిర కీదినమున పుకమున ప్రబలందరకు (ప్రార్థనల నొచ్చిరి. వైద్యశాలములందు అభివేషము లొనర్చుటకు. మనీషులు ప్రార్థనలొనర్చుటకు. మహాత్ముని గాని యుత్తరము ప్రకారము, ఈదినము ప్రార్థనలతో గడచెదను. చాలమంది ఉపకరముల నొచ్చిరి. కొంగెను సభ్యులను జేర్చుకొనుకాన్యము మరలగా సాచుచున్నది. ప్రబలందర నొకచోనూడి ప్రార్థనలనొనర్చుటకుగాను ఈ సాయంత్రము బహిరంగసభ జరుగెను. (తంతివార్త)

అమృతాంజనము

అన్ని సుఖములకు మంచిమందు

జీక్కుని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 10 అణాలు

డబ్బన్ 1-కి 6-4-0 మాత్రము.

జులాబ్ మాత్రము

వెల దబ్బీ 1-కి రు. 0-కి.0 వి. పి. సహా 0-18-0

మలము సకాలమునకు సరిగా జేడలనుండిన ఆకలి నుండగించి పొత్తి కడుపు ఉబ్బి అనేక వ్యాధులకు కారణ మగును. దినము రాత్రి ఒకమాత్రము తినిన మలబద్ధకము మాని, ఆకలికలిగి శరీరమున కారోగ్యము కలుగును. వీటిలో నేపాళీయు చేర్చబడి యుండలేదు. ఈ మాత్రులవలన విశేషముగ విశ్రమములు కావు. అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

కలకత్తా

1924-వ సం. ౭, మే ౧౭-న తేది

శుక్రవారము

కలకత్తా యూరపియనుల బెదరింపు

పల్లెకు సర్వస్వమువలన వారి యెడల నిన్నటి దిక్కు సాక్ష్యమున్నచు, కలకత్తా యూరపియను సంఘము వారు హిందూ దేశమును బెదరించిరి. హిందూ దేశమున సంస్కరణమునకు వచ్చుచున్నది. 1929 సంవత్సరమునందు సంస్కరణములగుఱ్ఱి పరీక్ష జరుగను. కాని, యిట్టి స్వల్పవకాశములో శాసనసభలు పరిపాలనావసరములను తిన్నగ గ్రహించినో లేదో, సర్వస్వమును పోషించుకొనగలవో లేవో, కనుగొనఁజుట వీలులేదని, యీ సంఘమువారి యుద్దేశము. పదిసంవత్సరముల గడువుకూడ యూరపియను సంఘము వారికి సరిపోవుటలేదు. గడువు చాటిన పిమ్మట నయినన, పరిపాలనాభివృద్ధి గలుగునని యుద్విల్లూతునన్నవారికి, వీరు నిజము నెరుకవచ్చిరి. అప్పుటికియినను ముక్తిగాంచ వీలులేదని తెలియుచున్నది. సర్వస్వములో యూరపియనులు బలముగ నుండి తీరవలయునని, వీరు ఘంటాఘముగి కాలుచున్నారు. హోంరూలువైపున కిభివృద్ధి గలుగవలెననిన, రాష్ట్రములందే గలుగవలెనని వీరితలంపు. ఇప్పుడప్పుడే కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు బాధ్యత ప్రవేశపెట్టుటకు వీరికీష్టము లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము బాధ్యత వహించనియెడల, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము నామమాత్రమై, నిరర్థకముగ నుండునటకు సందియములేదు. భారతీయుల కుద్యోగముల నిచ్చుటలో నూటి కింతయని నిర్ణయించుటకు వీరు సమ్మతించరు. యూరపియను సంఘ ప్రతినిధి యగు విల యమ్మగారు చెప్పినట్లు, 1929 సంవత్సరమునందు విచారణసంఘమువచ్చువరకు, భారతీయులకున్నతో ద్యోగముల నసలే ఈమెగూడదట. ఇందునుబట్టి వీరి యూరపియభావమును గ్రహించవచ్చును. స్వపరిపాలనము నియతమునాన, భారతీయులకున్నతో ద్యోగముల నిచ్చుటకు నియతము, పార్లమెంటరీ విచారణసంఘము గూడ నిశ్చయించవలె ననుట ఎంత విరుద్ధమో చలువ నక్కరలేదు.

ఇట్టి ఫలహాకు యూరపియను సంఘమువారు కారణము చెలువకపోలేదు. వేకు వేలుమంది యూరపియనులును, లక్షలకొలది బ్రిటిషు ద్రవ్యమును హిందూ దేశమునకు వచ్చిచేరెనట అనేక సంవత్సరముల నుండియు యీ తీరున జరుగుచున్నదట. హిందూ దేశమును బాగుచయుటకై ఏపందరును బూనుకొనినట్లు. ఇట్టి సంకల్పములలో సర్వస్వముల యోగ్యతల కేమత్రము కొరతగలిగినను, బ్రిటిషు పరిపాలనావలనాణ్యమున కుపద్రవము గలుగునట. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు ద్రోహ మేర్పడునట. బ్రిటిషు హైందవసభాతుల పరస్పర సహకారమునకు భంగము గలుగునట. యూరపియను సంఘమువారు పర్షియన్ యుద్ధవములన్నియు, నిర్హేతుకములనుట నిశ్చయము. వారుచెలిపిన మొదటసంగతియే నిశ్చయము. హిందూ దేశద్రవ్యమును తినమరిగి, ఇక్కడ నుండి వెలిపిపోవుటకు తా విషయము లేదని వీరు జెప్పిన మర్యాదగ నుండును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును, పరిపాలనాశ్రేణులకును, యూరపియను

యూరపియనులకు వయినంతమాత్రమున భంగము గలుగజాలదు. వీరికోర్కె కేవల స్వార్థజన్య మనుటకు సందియము లేదు. యూరపియను సర్వస్వముల తేకున్న ఇంగ్లండుకును ఇండియాకును గల సంబంధము తెగిపోవు ననుట మరింత విచిత్రము. వీరి బెదరింపు ఇంతటితో బోలేదు.

యూరపియను యూరపియనుల సంఖ్యలో తగ్గుదల గలుగునెడల, పార్లమెంటరీ సంఘమువారు సంస్కరణవిధానమును పునర్విమర్శించుటకు బూనుకొనరిన వీరు బెదరించుచున్నారు. ఇది క్రొత్త బెదిరింపుగ గనపించును. ఇట్టి యుధ్వార్యపు టూహ, ఇదివర కెవరికిని తట్టలేదు. యూరపియను సర్వస్వముల కోర్కెలు ఫలముగాని యెడల, సంస్కరణములను మార్చునని భయపెట్టుటవలన, జడియువారుండరు. భారతీయు లిట్టి సంస్కరణములను నమ్ముకొనుటలేదు. పార్లమెంటరీ విచారణవలన లాభముండునని గాని, పార్లమెంటుసభ వారు న్యాయమునరెదరని గాని, ఎవరును ఆశించుటలేదు. ఇప్పటి సంస్కరణములను రద్దుకేసినను చింతించువారండరు. ప్రస్తుత సంస్కరణముల పని యిదివరకే బలుటవడినది. ఇవి ఎంత త్వరలో తొలగిపోయిన నంత మేలని ప్రజలు భావించుచున్నారు. శాసనసభలలోనికి అతివాదు లధికముగ బ్రవేశించుటచే యూరపియనులు సర్వస్వములలో నుండుట మరింత యవసరమగుచున్నదట. ఇది యు సారములేని వాదమునుటకు సందియములేదు. స్వపరిపాలనము హిందూ దేశమునకు లభింపకుండ జేయుట కివి యన్నియు, ఎత్తులు దక్కువేరు గావు. సర్వస్వము లోనికి భారతీయులను తెచ్చిపెట్టుకుండ, యూరపియను సంఘమువారికి గ్యారంటీ గావలయునట. సర్వస్వములో బ్రవేశించెడి భారతీయులు యూరపియను శిక్షణకొంద సర్వస్వకాలేజిలో ముందుగ శిక్షితులయినగాని పరీక్షకు వెళ్లుట కనుమతి నీయరాదని వీరి యుద్దేశము. ఎటుల నయినను సర్వస్వములో భారతీయులు జేరకుండ జేయుటయే, వీర పరమావధియని దోచుచున్నది.

సర్వస్వము కిచ్చెడి వేతనాదుల విషయమై ఒడంబడిక జరుగవలె ననియు, దీనినిబట్టి కోర్టులో వ్యాజ్యము వేయుటకు వీలుండవలయు ననియు, వేతనాదులను 100 కి 20 వంతున జెంచవలయు ననియు, వీరు గోరిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వము నందు బ్రిటిషులధికార ముండితీరవలెనని వీరి తలంపు. వీరి ధోరణి వింతగాలుప నక్కరలేదు. యూరపియను సంఘములు సంస్కరణముల నెటుల విఫలకరుణ దలచుచున్నవో, కరతలామలకమే తమ వేతనాదులను వృద్ధిబొందించుకొనుటకే గాని, సంస్కరణములలో నిభివృద్ధి గలుగకుండునటులను సర్వస్వము శాశ్వతముగ నిలచి యుండునటులను, తమకు వివిధ సౌకర్యములును చేకూరునటులను బ్రిటిషు ఉద్యోగులు తలపెట్టియున్నారు. వీరి కోర్కెలకు, పల్లెకు సర్వస్వముమీషనువా రేమి, ఇండియామంత్రి మొదలగువారేమి, చేయూత నుసగుచున్నారు పల్లెకు సర్వస్వముమీషనువా రేమిగనుమించునంతటి నిరుపద్రవకరముగ సంఘముగాదు. హిందూ దేశపు సంకలలనింకను బిగించుటకును, స్వపరిపాలనమును నిరర్థకము గావించుటకును, యూరపియనుల స్వప్రయోజనమును పెంపొందించుటకును యీ సంఘమువారు పూనుకొనిరి. వీరి ప్రయత్నములను బోనాడుకు, ప్రజలు సర్వస్వ స్వరాజ్యసిద్ధికై బలముగ కృషిసలువవలయును. సంస్కరణములు మారవనిగాని, ఉన్నవి సయితము ఉండుననిగాని చింతించబనిలేదు. స్వరాజ్య మేతెంచుతరీ, యిట్టి స్వల్ప విషయములకు స్థాన ముండదు. సర్వస్వ యూరపియనుల నిరోధ ప్రయత్నములు విఫలము గాకమానవు.

ఇంగ్లండు : ఇండియా

ఇంగ్లండు ఇండియాలకు గల సంబంధమును వివరించుచు, బెంగాలుగవర్న రగు లిట్టును ప్రభువు గారి సాదరి ఎమిలీ లూటిస్సుగారు, నిన్నటిదినము ఘోషలేఖలులో భావగర్భిత మగు నుపన్యాసము నొసగిరి. భారతీయులును, ఆంగ్లేయులును ఒకరి నొకరు తిన్నగ గ్రహించ బ్రయత్నింపవలయు ననియు, ఇరువుర మధ్య సుహృద్భావము పెరుగునటుల జాడవలయు ననియు గోరిరి. ఈమె హైందవసామ్రాజ్యసిద్ధికై సచ్చింతతో జేయుచున్న ప్రయత్నములు మిక్కిలి క్రశంపార్హులనుటకు కంచియము లేదు. ఈమెవలెనే దురభిమానమునవదలి పరశ్రేయభావముజూపెడి బ్రిటిషువారందరును హిందూ దేశమునకు ముఖ్యస్నేహితులే. భారతీయులలోను ప్రసిద్ధనాయకులందరును, ఇంగ్లీషువారికిని తమకును పోరాటములేదనియు, వారిని తాము ప్రేమించెదమనియు, భారతవర్షమును క్రుంగించి కృశింపజేసెడి ప్రభుత్వవిధానముతోనే తాము కలహించుచున్నామనియు, కలుమారు చాటి యుండిరి. అందుచే ఎమిలీ లూటిస్సుగారు విషయమై దిగులొంద నక్కరలేదు. గాంధీమహాత్ముడు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి సామూఖ వైద్యాలయము నందు తెలిపిన సంగతులలో, ఆంగ్లేయులపై తమ కెట్టి విరోధములేవనియు, వారిలో తమకు ప్రాణస్నేహితు లెందరో గలరనియు, వివరించిరి. భారతీయులు సామ్రాజ్య సంపాదనపట్ల కృతనిశ్చయములే యున్నారు. వారి నిశ్చయము నేడు గాకున్న రేపయినను సఫలము గాకమానదు. కొందరు ప్రముఖులు సంపూర్ణ సామ్రాజ్యమే పరమావధిగ నుండవలెనని గోరుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో, ఇంగ్లండు తన ధర్మమును గ్రహించి భారతీయుల సహజముగ కోర్కెను నిరోధింపకుండుట సముచితము. అందుకు మారుగ, స్వరాజ్యము సిద్ధింపకుండ ప్రతిబంధకముల గలిగించుచో, భారతీయుల నిశ్చయము మరింత హెచ్చుటయు, ఇంగ్లండునకును ఇండియాకును గల బంధములు సడలిపోవుటయు, తటస్థించును. బ్రిటిషు నిరోధమువలన, నష్టపడునది ఇంగ్లండుగాని ఇండియాగాదు. ఎమిలీ లూటిస్సు బోలు ఉదారవంతు లీ తరుణమున జేయదగినది, ఇంగ్లండునకు తన ధర్మమును నేర్పుట దక్కు వేరుగాదు. తెగువకు బిగింపక, ఇంగ్లండు సమరసముగ బ్రవర్తించునటుల జేయుట యవసరము. హిందూ దేశమునందలి ప్రముఖులు గూడ మరియొక మారు ఇంగ్లండుకు వెడలి ఆక్కడ విన్నపముల గావించవలయునని, ఈమె సలహానిచ్చుచున్నది. ఇట్టి ఫలహాకు భారతీయు లంగీకరింప జాలరు. భారతీయు లిదివరకు ఇంగ్లండును ప్రార్థించి ప్రార్థించి తమ ఆర్థికారవమును గూడ కోల్పోయిరి, విఫలమనోరథులయిరి. ఇంకను నట్టి కార్యమునకు వారొడబడజాలరు. స్వరాజ్యసిద్ధికి స్వయంకృషియే సాధనమును, వారు గ్రహించిరి. గాంధీ మహాత్ముని సందేశ మిదియే. దీనిని విడనాడి మరల భైత్యుకపద్ధతుల నవలంబించుట ద్రోహమగును. ఎమిలీ లూటిస్సుగారు హైందవ ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనిన యెడల, ఇట్టి ఫలహా నొసగి యుండదు. ఇక నయినను హిందూ దేశపు నిశ్చయమును గ్రహించి, ఇంగ్లండు తన దృష్టిపథమును మార్చుకొనునటుల పురికొల్పుట, బ్రిటిషు ప్రముఖుల ధర్మము. ఈ ధర్మమును నిర్వహించుటకు వారు కనుదీసిరేసి, ఇంగ్లండు ఎదుర్కొనవలసిన

కష్టములు మిక్కిలిమగును. ప్రభుత్వము వశ్యాత్వ ప్రమాదమును జూపువంతు, హిందూదేశము అసహాయోద్యమమును విడువజాలదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులను గ్రహించి, విదేశీయులు త్రాసు బొంగి రిములేని సలహాల నిచ్చుటవలన సమయంతయు క్రయోజన ముండదు.

ఆస్ట్రేలియా భయము

ఆధినివేశ రాజ్యములు, స్వరక్షణమునకు ఇంగ్లండు నాధారముగా ఉన్నట్టి పరిస్థితి కలుగుచున్నది. తనను జపాను ఎక్కడ కబళించునో యని, ఆస్ట్రేలియా భయపడుచున్నది. ఇందుకొరకై సింగపూరులో నాకాశ్రయ ముండవలెననియు, ఫిక్కు సముద్రమునందు ఇంగ్లండుబలము హెచ్చుగ నుండవలయుననియు, ఆస్ట్రేలియా గోరుట వింత గాదు. ఆస్ట్రేలియా మంత్రయగు బ్రూసుగారు కవిచిన యువన్యాసమునం దిట్టి భీతి గనుపించు చున్నది. ఇంగ్లండు తన యుద్ధ పరికరములను క్రొంచుకొనుటకు, బ్రూసుగా రిష్టపడదు. ఇంగ్లండు మాత్రము తన ఆశ్రయములను విడిచి నంత మాత్రమేన లాభము లేదని వీరికి హిత మొనగుచున్నారు. ఇంగ్లండునకును ఆధినివేశ రాజ్యముల కునుగల బంధములు తొలగిపోవలయునా, లేక నవి భగ్నమై బ్రటిషునామ్రాజ్యము అనేక జాతులకింద విడిపోవలయునా యని వీరు ప్రశ్నించిరి. యూరపు నంతను బాగుచేయడంపెట్టుక బదులు, ఇంగ్లండు తన సామ్రాజ్యమును ముందగ చక్కబరుచుకొన వలెనని వీరు గోరుచున్నారు. అన్ని జాతులును బాగున్నన, బ్రటిషు సామ్రాజ్యముగూడ మంచి స్థితిలో నుండునను సంగతిని వీరు గ్రహింపరయిరి. సింగపూరు నాకాశ్రయ నిర్మాణము జరుగుచు న్నను, దీని వలన లాభమున కిన్నను నష్ట మధిక ముగ గలదని, దూరదృష్టి గలవారెంచుచున్నారు. లేబరుప్రభుత్వ మీ ఏర్పాటును ఆమోదింపదని యూహింపబడుచున్నది. సింగపూరు నాకాశ్రయ మునందు పెద్ద నాకలను శేర్వనలసియుండును. జలాంతర్గాముల మూలమున, పెద్ద నాకలు నిరర్థకములగుచున్నవి. జలాంతర్గాములు టార్పెడోలను వదలివ, నాకలు గ్లాసు పెంకులవలె బ్రద్దలగుచున్నవి. కడచిన సంగ్రామమునం దిట్టి యనుభవము గలిగెను. సర్. పర్సెస్కాటుగారి సంగతినే వ్యక్తపరుచుచున్నారు. ఇంతియగాక, నూతన నాకాశ్రయమును నిర్మించుటచే, జపానుకును ఇంగ్లండునకును పరస్పర అసూయా భావములు బెరుగును. తమ నాకాదళమును వృద్ధిజేసికొనుట కిరరజాతులు గూడ ప్రయత్నియులు సలుపగలవు. వాషింగ్టను కాన్ఫరెన్సులో జరిగిన ఒడంబడికలు వ్యర్థమగును. బ్రూసుగారి సంగతుల నన్నిటిని నాలొచింపక, సింగపూరునాకాశ్రయమును నిర్మించినగాని ప్రపంచ శాంతిసంరక్షితము గాజాలదని చెలుపుచు, తా జట్టిన కుండటికే మూడేకాల్గనుచున్నారు. వీరికి మరెయ్యకయోక గలదు. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో జరిగిన తీర్మానముల ననుసరించి, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతిని వెంటనే నమలులో బెట్టవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. వీరికోర్కె సఫలమగు మార్గము గనుపించదు. ఆస్ట్రేలియా మొదలగు ఆధినివేశ రాజ్యముల స్వార్థచింతి వర్తనాతీతము. వీరి పీడితన మూర్ఖత్వకరము. వీరి ప్రవర్తనము సామ్రాజ్యబలమునకు తోడ్పడునని దోచును.

ఆప్తును సభుత్వము

నరసు లగు కొండజతులను ఆప్తును ప్రభుత్వమువారు పట్టుకొనలేకపోయి రని, ఆంగ్లదేశ ప్రతికలు నిందించి వారిపై కారములు మిరియములు నూరుచుండెను. ఆప్తును సానముతో ఇంగ్లండు తనసంబంధమును తెంపుకొనవలయునని గూడ నివి బోధింపసాగెను. ఎప్పటికెట్టి దురవస్థ గలుగునోయని కలుపున భయపడుచుండిరి. శానియన్లు జేసిన వార్తలబట్టి కోహటు హంతకులను ఆప్తును ప్రభుత్వమువారు బట్టుకొనిరని చెలియుచున్నది. బ్రటిషు ఆధికారు లీ వార్తను విని మిగుల సంతృప్తులై నటుల గూడ చెలియుచున్నది. అత్యంత కఠిన పరిస్థితులలో ఆప్తును ప్రభుత్వమువారు మిగుల ప్రశంసార్హులగు తమ ధర్మమును నెరవేర్చిరిని ప్రకటింపబడెను. లండను ప్రెస్సు మొదలగు ప్రతికలు కొంచెము ఓరిమిజాపిన, అసంపాదకములకే ముండెడిగాదు గద. ఇంగ్లండునందలి ఆర్థికపు ప్రతికలవలననే, ప్రపంచశాంతి కెక్కడు భంగము గలుగుచున్నటుల గ్రహింపవచ్చును.

విశ్వానరాహిత్యము : పార్లమెంటుసభ

నేటిదినము పార్లమెంటుసభలో విశ్వానరాహిత్య తీర్మానమును రామ్మో మాక్డనాల్డుగారు ప్రతిపాదించెదరు. దీని ఫలిత మేమగునో ముందుగానే జెప్పవచ్చును. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వపు జీవితము త్వరిత ముగియుననుటకు సందియములేదు. రామ్మో మాక్డనాల్డుగారు చెలిపినటులు, యూరపుఖండము మరల మొదటి స్థితికి వచ్చినది. వివిధ జాతులును కయ్యమునకు కాలు దువ్వచున్నవి. ఇంగ్లండు విశేష జాగరూకతతో మెలగినగాని, ప్రయోజనముండదు. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానములను కొనసాగింపవలసిన ప్రసక్తి తమకు లేదని, మాక్డనాల్డుగారు తెలియజెప్పిరి. ఈ విషయములన్నియు, నేటిసభలో మరల చర్చకు వచ్చుననుటకు సందియములేదు. రెండు మూడు దినములు, పార్లమెంటుసభలో నుపన్యాసములకును వాద ప్రతివాదములకును కొంత యుండదు.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు

భాషల ననుసరించి రాష్ట్రములను నిర్మింపవలయునను తీర్మానమును డాక్టరు గవరుగారు సామ్రాజ్య శాసనసభకు పంపిరి. వీరి ప్రయత్ని మొలిపంకు కొనసాగునో చెలియదు. ఆధికార వర్గమువారి విషయమై ఇంకను వెనుదీయుచున్నారు. పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు మిగుల తోడ్పడుననియు, దేశభాషలలో పరిపాలనము జరుగుటకు వీలగుననియు, ప్రజలసౌకర్యమున కిది యెంతయు తోడ్పడుననియు ఎల్లరకు చెలిసిన విషయమే యయినను, ప్రభుత్వమువారింకను ముందడుగు వేయకున్నారు. కాంగ్రెసుసభవారి సౌకర్యమును గుర్తించి, హిందూదేశమునంతను కాంగ్రెసు కనుల కొరకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజించిరి. స్వరాజ్య పరిపాలన మీ రాష్ట్రములవ్వారా జరుగుననుటకు సందియములేదు.

ప్రతిపంబు

హిందూదేశమున వండిన ప్రత్తిని విదేశీయుల కెగురుతిజేయకుండ, సాధ్యమగునంతవరకీ దేశమునందే కద్దురునిర్మాణమున కుపయోగించుట అత్యవశ్యకము.

వశ్యకము. ప్రత్తికరువు రాకుంజూచిన, కద్దురు వస్త్రములధర బెరుగకుండ జేయవచ్చును. వెనుకటి కన్నగూడ నిప్పును ఇంగ్లండువచ్చి హిందూదేశపు ప్రతిపంకు మరలుచున్నది. ఇందుకు కారణము లేకపోలేదు. అమెరికానుండి దూదిసప్లయ తిన్నగ సమకూరుట లేదు. ఆ కారణముచే తమకు కావలసిన ప్రత్తినింతను హిందూదేశమునుండియే చెప్పించుకొన వలెనని, ఆంగ్ల వ్యాపారిస్తులు ప్రయత్నించుచున్నటుల విదేశ వార్తలు చెలుపుచున్నవి అందుచే ఎవలసన్న యపాయమును గుర్తించి, వండిన ప్రత్తినింతను హిందూదేశమునందే వినియోగించుటకు వలయు నేర్పాటులను కాంగ్రెసుసభములు గవించుట అత్యవసరము.

స్థానిక వార్తలు

క్రాంతి భిక్షుస్థితిగారు:— నడరాసు హైకోర్టునందు గాని శాస్త్రీ బాబుబ్రూరుగారిని భిక్షుస్థితిగా నియమించుటలు చెలియచున్నది.

జి. ఎ. నరేశుగారు స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులు:— కల్లెగోడు రాజాగంగ్గానే స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులుగా జి. ఎ. నరేశుగారిని నియమించుటకు శిఫార్సు జేసిట్లు చెలియచున్నది.

జపానుకు తింతివార్తలు:— టోక్యో, యామో నగరములకు బోయడి తింతివార్తలు చాల ఆకర్షణకరమైనవి తెలిగావు మాత్రముగాను ప్రకటించువాడు.

‘మన్మథవిజయ’ నాటక ప్రదర్శనము:— మైసూరు నుల్లికాటకమాజువారు రేపు రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్యాల్లెటెయేటరునందు ‘మన్మథవిజయ’ అననాటకమును కన్నడమున ప్రదర్శించెదరు.

వీణ శేషణ్ణగారి పాటకచ్చేరి:— తిరుచిక్కోటి నగరీకవి యాజమాన్యమున 20వేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరుచిక్కోటిలో మేకటానల చెట్టిపల్లి నం 1 గృహమున వీణ శేషణ్ణగారి పాటకచ్చేరి జరుగును.

బహిరంగ సభ:— మదరాసు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద మహాసభ మ. దిరమానందు 20వేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గ బహిరంగసభ జరుగును. ఎం. ఆదికేశవులు నామకరుగాను, విచ్చికభటుల కత్తవ్యుగులపై ఉపన్యసించెదరు.

మదరాసు రాష్ట్ర ప్రోమ్మమె ౨.ల సంఘము:— ఆఖిలభారత ప్రోమ్మమెల సభ జనవరి 20, 21 వ తేదీలలో జరగనుట్లు తలంపిరిగాని కొన్ని కారణాలవలననే సభ వాయిదా జేయబడినది. ఎవ్వరు జరుగనదియు లేవీ నిర్ణయము కాగానే ప్రకటింపబడును.

శ్రీమద్రామాయణ కాలక్షేపసభ:— బ్రహ్మశ్రీ జుబ్బరావు భాగవతారు (తింజావూరు) “రామనవమీ ప్రవేశము గువానఖ్యము” అను కథాకాలక్షేపమును 48 శ్లోకములుగాను విధి, బాణియపునందు ఆదివారం, 20వ తేదీ సాయంత్రము 4-30 గ జరిగెదరు.

సారస్వత బిరుదములు:— డి 10-11-24 న ల. ల. ఆఖిలభారత సాహిత్యసంఘమువారు బ్రహ్మశ్రీ కొత్త శ్యాముల రామకృష్ణగారి వానప్రాసిన యసాధారణమగు రామాక్షణ వ్యాసరచనకు ‘అంధవిద్యావాదస్థితి’ ‘శాస్త్రభి’ యను బిరుదములతో సత్కరించిరి.

వారి గౌరవార్థము స్వస్థానము కాకాడ కవిరూరము నందు కడప గ్రామమున నీ కారమున విద్యజ్ఞులమనోభక్త జయపరమమ. కామకృష్ణగారు ‘అక్షి’ నా రాజాజియనుకృత్య ప్రతిపదార్థరచయిత నిఘంటువును రచించి కీర్తిగాంచిన కీ. శే. బ్రహ్మశ్రీ కొత్త శ్యాముల రామకృష్ణగారి స్మరణార్థము (ఒక విలేఖరుడు.)

వేమనవియంత్రి:-రెడ్డిల కవియు, వేదాంతియునగు వేమనగారి జననం ది కొండవీడుపట్టణం, 22, చంద్రభాగవతి కోమలేశ్వరాలయంలో 19 వ తేదీన సాయంత్రం 6 గం జరుగును. రెడ్డిలకులంకడ రా భార్యయ.

తెన్నపురి అన్నదాన భవనము:-ఈ భవనము వారి యాజమాన్యము కింద 1928 సం. డిశ్ నెల మాసములో తెన్నపురిలో 885 మంది అన్నప్రదానము జరిగెను. దీని మాసము గుంటూరు 119 మంది జ. గె.ను, అంతర్గత మండలాలలో 8,278 మంది అన్నదానము జరిగెను. ఇందు 1694 పురుషుల విరాళములపై జరిగెను. 758 మూలధనముండి వచ్చినట్లే జరిగెను.

రాకపోకలు:-శ్యామా శిఖలాంజలి, ఘోషాగ్రామం వైపున గురువులు శ్రీ యదాదాన వదరాజులకు వచ్చిరి.

ఎన్.కృష్ణారెడ్డి కాన్సిల్ ఇన్స్పెక్షన్లుగా కొల్లెగోడు రాజాగారు బట్టెరి, అంతర్గతం బట్టలలో వర్తమానము ముగించి, శ్రీ యదాదాన వదరాజు నిశ్చయిసి.

ఇంకొక గర్భ మెట్టు, కృష్ణసాయాధికారులు, ఎన్. కె.డి.గారు, బెంగాలు వ్యవసాయకాభి దైర్ఘ్యం ఆర్. ఎస్. ఫిల్డగారు, ఇంపీరాయలు విగ్రహాన్ని జి.ఎస్. హెం దర్పుగాన సేతు రుదరానువచ్చిరి, వారు బెంగాలులోగా నున్న ఎగ్జిక్యూటర్ల జోడ సమావేశమున జోపుతున్నారు.

భీష్మ పార్వతి కన్సల్టర్లు హెచ్. ప్రేమచంద్రగారు ని స్పృహ తిరుగుచున్నది బరంపురమున జోయిరి.

వి. సి. యస్. ఉద్యోగుల నియమించుట

ఎఫ్. జి. రెడ్డిగారు వదరాజు కలెక్టరుగను స్టేష నరీ సూపర్వైజరుగా నియమించబడిరి.

హెచ్. ఎ. వి. కర్నూరుగారి కోయంబత్తూరు కలెక్టరు గా నియమించిరి.

జె. గ్రే దొరగారిని కొంతకాలపు రిటైర్మెంటుగా నియ మించిరి.

హెచ్. జి. రైలిగారిని తెలపునండి రాగానే వదరా జు కలెక్టరుగా నియమించిరి.

కర్ణాటక ప్రచార సంఘపర్యటనము

మధుర జన 18:- జమనలాలు బహాద్ కోరిలూలు బ్యాంకరు, మధుర దాసు పురమేశ్వరు దాసు, సి. రామగోపా లాచారి, సి. వి. రామస్వామి నాయకగారు నిన్న సాయంత్రం చచ్చుట కచ్చిరి. వారు ఈ పట్టణములోని కర్ణాటక ప్రచార సంఘం గొప్పపీఠం కర్ణాటక దుర్భరమింతి, స్వరాజ్యమునకు కర్ణా టకే మూలస్థాపనమియ్యి, కర్ణాటక హిందూ మహామ్మదీయ సమన్వయ పరిషత్తు రింపుననియు ప్రజల నుద్బోధించిరి - ఆంధ్ర.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

పట్టప్రధానోత్సవము

మదరాసు విద్యాలయములకు చెందక పట్టప్రధానో త్సవము నిన్నటిదినము సాయంత్రం ముగియించు బరిగెను. ప్రాధాన్యము ఎ. సి. పాత్రోగారధ్యక్షులుగానుండిరి. అధ్యక్షుడు కై నుకాన్సిల్లరు సేనేటుసభ్యులు పట్టప్రధాన ఎలరు నిందుగ మా యొనపెదర నిర్వహించింది, అధ్యక్షుడు మామూలు ప్రచారము పట్టప్రధాన కొన్ని ప్రశ్నలనడిగిరి. వాటికి సమాధానము లొసగిన పిదప- వారివారి సవరణల వారి ప్రాధాన్యముగారు భాషావ ర్తరిరి, పిదప సభముగిగెను.

పట్టముల ప్రసించుటకు వచ్చిన అధ్యక్షులసభ్యు 260; అందుకొక్క శ్రీమూర్తియ ఎల్.టి.డి.గ్రీపుయ్యకొనుటకచ్చెను. 187 మంది సభకు రాకుండిరి క పట్టములకు పుచ్చుకొనిరి.

సెనేటునకు యెచ్చుకొనబడిన శాసనసభ్యులు

మదరాసు శాసనసభనుండి అధికారతర సభ్యులనుండి సెనేటు నకు 12 నరుల ప్రతినిధులు 15 తేదీన ఎన్నుకొనబడిరి:- రా. బి. జి. కె.టి.కాచలం చెట్టి, సి. ఆర్. రెడ్డి, ఎ. రామస్వామి నాదరియ్య, డా|| ఎ. నుస్సరాజును, రా. సా., డా|| యె రా. రా. పు ఎస్ అన్నదానము వది యాయ, వి. మునస్వామినాథుడు, డా|| సి. శ్రీకృష్ణమూర్తి, ఎ. రంగభాధ నాథలియారు, పి. టి. రాజుకు, జి. గోపాలాచార్య, భా. వి. అయ్యలు వాడికాపేట సాహెబు.

నిడ వోలునందు కర్ణాటక ప్రచారము

జిల్లా నాయకుల ప్రయత్నములు

స్థానిక శాసనసభ్యునితో సంభాషణ

(స్వక్రీయవిలేఖరి తంతివార్త)

మా కృష్ణీతి విలేఖరి, మదరాసు శాసనసభ్యులగు మన అబ్దుల్ సహాద్ సాహెబుగారితో నీ క్రిందిసంభాషణము జరిగిరి.

ప్ర:- మీరు కృష్ణాత్రాణితితివారు వత్తుమలోనివారా ?
జ:- అవును.

ప్ర:- మీ భావి కర్ణాటకకు వేరు ?
జ:- యా వత్తుమింకను కర్ణాటకకును నిర్ణయించు కొనలేదు.

ప్ర:- మీ వత్తుమవారు సామాన్యముగా కేసు నుడై కించిన పనులేమి ?
జ:- కృష్ణాత్రాణితితివారు, తమకేకాభివృద్ధికి, తమ యభివృద్ధికినీ పనిజేతుదురు. మహమ్మదీయ వత్తుమవారు సామాన్యముగా మహమ్మదీయ సంఘమునకు సంబంధించిన విషయములపై కృష్ణాత్రాణితితివారు ప్రతిపక్షముగా బలపరిచెను. అలాగా శాసనసభ యందు, తేజమునకు సంబంధించిన లాభికరమగు సేవకర్మ యందైనను ఆసక్తులయగు నమ్మతి నొనగడను. ఏవిషయము నైన నాకృష్ణిగానీ వెచ్చుకొని నట్టి విషయమును గురించి శాసనసభలో ప్రశ్నలను జేసెదను.

ప్ర:- మీరు ఖడ్గపురవారమునకు సహాయ మొనర్చు దరా సహాయములపై నెడల నెట్లొనర్చెదరా ?
జ:- ఈపురము, ప్రతిపక్షం ప్రాంతములో నున్నది. అంతేగాక కర్ణాటకమునకు కేంద్రస్థానముగ నుండ నున్నది. కనుక శాసన సభలో ఖడ్గపురమునకునుండి ఖడ్గపురమునకు నీ నిడవోలునందు యేర్పరచెదను.

ప్ర:- ఖిలాఫతుగొరకు మీరెట్లు ప్రయత్నించెదరా ?
జ:- ఖిలాఫతు కృష్ణాత్రాణితితివారో నుండవలెను.

జరితుల్-అబ్దుల్-హి కవిత్వకర్తయనియు ఆరని యధికారమునుండవలెను. తీసిని సుపాదించుటకు గాను, మహమ్మదీయము, దొర్నావ్యవహారములకు మార్గముల నన్నిటిని ఆశలం దించి అందోకనము నొనర్చవలెను.

ప్ర:- మీరు కర్ణాటకను అధ్యక్షము నంగీకరించెదరా ? అయినచో, ఆ కర్ణాటకమును నిర్వహించుట కెట్లు ప్రయత్నించెదరా ?
జ:- నేను నిర్మాణకర్ణాటకమునకు ప్రతిపక్షమునకును, అధ్యక్షమునకు కర్ణాటక ప్రచారముగొరకు శ్రీమ. రులు కనివార పునుబ్బారపు (కల్లెటూరు ప్రతిపక్షమునకు) దాక్షిణ్య భాగ్యములయందు మార్గము నిడవోలు వేంకటరావుగారు రా కుర్రాజులునుండి ఈపురమునకునీ పెద్దమనుష్యులతో గలసి సం ప్రదింది ప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నాను. ఈ ఫిర్యాదు ఈపు రమునకు కర్ణాటక నిలయును నేర్పరచుటకు గాను, ఈవిషయన నొ క వివరంగ సభకు జరిగిరి. ఈ నిలయును వాటాకు రు 10 ల చొప్పున రు 5.00 ల మూలధనముతో కొంతకాలపు కర్ణాటక ప్రచారమును చేసెదము. పనిజేయు నుండి వాటాకు రు 1 చొప్పున ఏర్పరచుటకును, ఈవిషయమున సా. భాట్ల నారాయణరావుగారు అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిన ఈ పురనివాసియుని నిడవోలు కేమగిరిరావుగారు కర్ణాటకకు నుండి సంగీరిరిది.

వాదాల్ 50 వాటాలు, వెంటనేవికయచయ్యెను. పశ్చిమ గో దావరీజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియగు శ్రీమంగయ్య తమ రులుగానీ సప్రతిష్ఠితులనకు తోడ్పడవలసివడిగా ప్రార్థించిరి.

కనుక రాజాగారి కాంగ్రెసుసంఘ మిదివరకే, తమ కా లాకాకు ఒక కర్ణాటక నిలయును నేర్పరచి మార్గమునుజూపెను. ఇక ఫిర్యాదియును స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుగు చున్నవి.

ఆంధ్ర ఖడ్గపుర బ్యాంకు లిమిటెడ్ - బందరు
ఈనెల 21వ తేదీన బెజవాడలో ఆంధ్ర ఖడ్గపుర బ్యాంకు సభ్యుల సమావేశము జరుగును. ఆసభలో ఈ క్రింది ముఖ్య విషయము లోచించుటకు. కావున ఆంధ్ర ఖడ్గపుర బ్యాంకు సభ్యులెల్లరు తప్పక వచ్చిని ప్రార్థింతులు.

విషయములు:- (1) వాటాను "అల్ట్రా" చేయుట
(2) కర్ణాటక బ్యాంకుకు సేవ జేయుట
(3) కర్ణాటక బ్యాంకుకు నిధానముల నేర్పాటు చేయుట.
(4) విలులు.

భో. కట్టాభిసేతారామయ్య,
కర్ణాటక.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

స్వరాజ్యవత్. విజయముతో ప్రారంభమగుట

వ్యభివృద్ధిలై చర్య ఆపివేయుట

శాసన సభ 16:- మధ్యపరగణాల గవర్నరు పాతీక విధేయముగారి, రాష్ట్రీయ లాభముల నేర్పరచుట యందుగొని కార్యమును నిర్వహించుటనీ గోతునిన్ను క్రొత్త శాసనసభను ప్రారంభించెను. ఈసభవా రీదినము తిరిగి సమావేశ మైనపుడు స్వరాజ్యవత్ విజయముతో ప్రారంభ మయ్యెను. ఈదినమున ప్రభుత్వసభ్యులచే దీనిగొనికాబడిన అయిదువిలులతో కొన్నిటిపై కొంతకాలమువరకు చర్య ఆపివేయబడెను. మరొకటి సురక్షితమగుటకు పంపబడిన. స్వరాజ్యవత్ గాజుకు దగు తాక్కుడు మూలకగారో, తేజ అవత్యమున మరియొక సభ్యుడో ప్రాతిపక్షియును జడపడి. వెంటకు విద్యార్థులముగ్ధి, ప్రారంభ విద్యార్థాసనమును ప్రవేశపెట్టెను. అట్లం తట్ట మూలకగారు "మౌల్విత్వమునుండి విద్యార్థములను ప్రక్షువపెట్టిరి. ఈసం దర్భమున మూలకగారు ప్రసంగించుచు నిట్టి దివ్యమున గవ ర్నరుగా కొనర్చిన యంతర్వాసము, చట్టప్రక్తిలో అన్న అని నుడిచిరి.

అంతట సభ్యులందఱు, ఈ విషయమున, త్వరలో సభ వారియందుకు రానున్న "విద్యార్థ రహిత్య" తీర్మానము సందర్భమున చర్చపరచుచును నుడిచిరి.

మూలకగారింతట సేమార్త మరలించిరి, ఆ విలులపై చర్యను మరియొక దినమునకు నిలపియుంచవలెనని ప్రతిపాదించెను. అధ్యక్షుడు వెంటకు నీ ప్రతిపాదనను సక్రమముగాజవి నిరాక రించెను. శాసన సభలో చర్చసందర్భమున కరండికారుగాను, ఈవిలులపై చర్యకు మార్గమునువరకు వాదీ యుంచవలెనని ప్రతిపాదించెను. అంతట కరండికారుగారు ప్రతిపాదన అంగీక రించవలెనను.

వాదాల్ అన్ని ప్రతిపాదనల సందర్భమునను మిగిలాడు యును కృష్ణాత్రాణితితివారు తమస్థానము నుండిరి.

వారిలాలు సేవూ వి. జె. వల్లెటగార్లు ప్రేక్షకులలో నుండిరి. (ఆంధ్ర)

గాంధీ విద్యాలయ

పట్టప్రధానోత్సవము

20 తేదీన జరుగును

జేతభక్త వేంకటయప్పయ్య పంతులుగారి రధ్యక్షుల వ హిం చె ద రు

బెజవాడ, జనవరి 18:- గాంధీ వాణిజ్యవిద్యాలయ పట్ట ప్రధానోత్సవము ఈనెల 20 వ తేదీన జేతభక్త గాంధీ వేంకట యప్పయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద, రామమోహను గ్రంథాల య భవనమున జరుగును. అయ్యకేర రా కేత్యరభావరతులు గా రుద్రవ్యసించెదరు. ఈ విద్యాలయమునందు నూత్నము ప్రైలుపరీ క్షణం దుత్తరలైక విద్యార్థులును విద్యార్థకులును చోటకుగావ తెనని గోతుయన్నాము అని కలాకాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు తంతివార్తకంపెను.

కెన్యా వజన చట్టము

దక్కనుసభవారు తీవ్రముగ ఖండించుట

రూశా జన 17:- దక్కను సభవారు, కెన్యావలసక ట్టములోని నియంతన తీవ్రముగ నిరసించుచు, నొక తీర్మానము నొనర్చి:- తీవ్రముగ ప్రతిపక్షముచేయుచు తీర్మానమునందు నూచిం చుండికవిలుల నేర్పరచి, ఈ విషయములను అధిష్టాన కర్ణాటక యమువారిలో చర్చించుటకు అవకాశము గలగువరకు చట్టము ను శాసనముగ నొనర్చుచర్యను నిలపియుంచవలెనని తీర్మానము చేయుటచేసి భారత ప్రభుత్వమువారి నా తీర్మానమునందు గోరిరి. ఇందులకుగాను వెంటనే, బలరైరమగు, గణాప్రాతినిధ్య సంఘ మును నియమించవలెని భారత ప్రభుత్వమువారిని గోతుచు యెండు తీర్మాన మొనర్చబడిన. (ఆంధ్ర)

నాకా వాణిజ్య విచారణ సంఘము

ఎన్. డి. శ్రీకృష్ణయ్యగారు

నిన్నటి దినము మధ్యాహ్నము విచారణయందు ఒకప్పుడు శ్వేతకీర్తి మహావిగ్రహము కంటెనర్ కార్యదర్శిగారుండిన ఎన్. డి. శ్రీకృష్ణయ్యగారు యాదీనివ ప్రారంభములను నోసంగిరి:-

ఇండియాలోని నాకానిర్మాణవిశేషము ప్రస్తుతము అతి దీక్షితముగా ఉన్నది. దీనికి ప్రభుత్వమువారి సహాయము లేకుండా పుటలే, బాగుగ లేదు ప్రభుత్వము సహాయము, పోషణముగలిగి యున్న విదేశీయులతో ఇండియాదేశము యీ పరిశ్రమయందు పోటీగా నిలవలేదు. ఇండియాదేశపు నాకా నిర్మాణవిశేషము అభివృద్ధిగాంచుటకు కిదియే ముఖ్యకారణము. ఎన్నడైనా సభివృద్ధి జేయున్న విదేశీయులతో పోటీగా నిలవలేని యిట్టి స్థితిలో ప్రభుత్వ సహాయము, పోషణముదప్పు వేరేమియు ప్రజలకును ఉత్సాహము కలిగించుటయే. అట్టి ప్రభుత్వ సహాయము బహుశా నీయము గానేరదు.

కొన్ని నాకా ర్థములను తేలిక నాకలకు ప్రత్యేకించి యుండుట, ఇంజనీరులు మున్నగు అధికారులకును ప్రభుత్వ సహాయమును కల్పించుట, కొన్ని ప్రత్యేక మార్గములందు బోవు నాకలకు అధిక సహాయము మొనరుట, మున్నగు సహాయములు యీ పరిశ్రమ నభివృద్ధి జేయుటకు కావలసియున్నవి. వైద్యుల సహాయమును విషయములను గూర్చి కాపరసభలలో చట్టములను నిర్ణయించుకొనవలెను. ఇండియా రేవుస్థలములందు కొస్తానా దీక్షణము ఇండియా దేశపు నాకలకే ప్రత్యేకించవలెను. (1) ఇండియానుండి యిరవేరే జేతులకు వర్తకము సులువుజేయుట, (2) ఇరవేరే జేతుల రేవు స్థలములవద్ద వర్తకము జరుపునట్టి వియు నగు నాకలకు అధిక సహాయము నొసగవచ్చును.

ఇండియా దేశమునకు, యిరవేరే జేతులకు జరుగునర్థక మంతయు భారతీయుల స్వంతనాకలపై జరుగవలెను. అవి ఇండియాలో జిజ్ఞాసరు కావలసివై యుండవలెను. ఇరవేరే జేతులకు ఎరువు నగుటకు దీనినిబోవునట్టి యీ నాకలకు, యిరవేరే జేతులలో పోటీ నిలవటకు తగియుండుటకు కొంతకాలము వరకున అధిక సహాయము జేయవలెను. నాకలలోనుండు ఎరువుల సరకులనుబట్టి అదియే మార్గమున బోకులయినో నిర్ణయించవలెను. కొంత కాలమునకును, ఇండియానుండి ప్రయాణికులను తీసుకొనిపోయి, తెచ్చునందు నాకల యిట్టి అధిక సహాయము నాదరప్రజేసికొనెను నిలవగలవు.

భారత నాకా వాణిజ్యము అభివృద్ధి గావలెనన్న కొస్తానా వాణిజ్యమును భారత నాకలకు ప్రత్యేకించి యుండవలెను. ఇందులకు కొస్తానా వర్తకమునకు హానికలుగును. నాకానిర్మాణ విశేషము అభివృద్ధియగుచో కొద్దికాలములో కొస్తానా వర్తకమునకు లాభకరముగనుండును. ఈపరిశ్రమను తమంతట తాము అభివృద్ధి జేడకుంట్టి వర్తకవస్తువులకు ప్రభుత్వసహాయ మత్యంతవశము.

ఈపరిశ్రమలను అధికారేఖల యాధీనమునందుంచు విషయమును విచారించినచో, ప్రభుత్వమువారే వాటిని ప్రారంభించి తమంతట తాము పోషించుకొనగలవి యగువరకు తమయాధీనమునందుంచి జరుపుచుండవలెను.

నాకల నిర్మించు స్థానము నెచ్చిటైన యెన్నచోయందువాటికి నిర్మాణమునకై అధిక సహాయము నొసంగువాడవలెను. కిరవ నేటస్థానములందట్టి నాకానిర్మాణములనుబట్టి యెప్పుడైనా వచ్చును.

ఉత్పత్తి నిర్మించు నాకలకే గాక యిరవేరే జేతుల నాకానిర్మాణమునకు నూడ సహాయమునొసంగవలెను.

కృత్రిమమునాకల గూర్చి యిట్లు జెప్పిరి:- ఈపరిశ్రమ నూడ కాలు అడుగంటి బోయి యుండుటచే ప్రభుత్వసహాయ మత్యంతవశము.

నాకలయందు ఉద్యోగులయందు అభివృద్ధి గలవారిని ఇంగ్లాండునకు బంపి కల్పగరమునకు. వారికి ప్రభుత్వము ఇండియాదేశమున కొంతకాలము ఒక నాకలోను, నాకావర్తకమునందు కిరవ మొనరువలెను. వారికి ప్రభుత్వము వారు సహాయము జేయుచుండవలెను. వారిలో కొందరి నెంచి ప్రతియేడున ఇంగ్లాండునకు బంపి, అంగ్లేయ యువకులకే చెప్పిట్టి లేక అంగ్లేయమింజనీరుల మొనరున వారు పరిశీలించుచు ఉన్నతరచివ్వివర ముండుటల నొసంగవలెను. కర్మము పెట్టుకొన బాలని వాటి ఉచిత వేతనముల నిచ్చి తిరిగివచ్చువీరకు తక్కువ వేతనములపై పనిజేయుదురను నొడబడికపై బంపవలెను. కాని యిట్లుకట్టిన వేతనపు నిబంధన 10 రోజులకు మించియుండ నూడదు. అప్పటికి యీవద్దకు యిరవేరే జేతుల వాసుల నదియే యిరవేరే జేతుల.

ఇండియా దేశము చాల వికాసమునందున్నది నాకా విశేషమునందుకీరవ మొనరు పాతకాలము చాలయుండవచ్చును. వీటికి ప్రజలు బాగుగ నడచుకొనియు కొనవలెను. ఈపాతకాలలందు తీరము పుష్కలముగనుండును. లేదా ప్రభుత్వమున నాకల స్వల్పవేతనములను కనూలు జేయవలెను. పాతకాలల కనుక యీ ప్రభుత్వమువారే పెట్టుబడిగా పెట్టవలెను.

ఒక కిరవ అవునాక ఒక కాలేజీ సంబంధించి యుండిన చాటును. వీరకు నాకా వాణిజ్యమునందలి స్త్రీ మర్దయందు గలగు అనుభవము నుపాపును. విదేశీయులను నేర్పుటకై వేరొక స్త్రీ మర్ద నుండు వనవరము లేదు.

కొంతకాలమునకు నాకాధికారులకు ప్రభుత్వమువారి అధిక సహాయ ముండును, వారికి అధిక సహాయ మిచ్చునపుడు, కొందరు వాణిజ్యము పరిశ్రమ నేర్పుటకు గాను తమనాకలలో నుండుకొనుకట్లు మరలు గైకొనవలెను. నేతెప్పు వద్దరిగి విదేశీ నాకలకు ఇండియా తీరములందు వర్తకము జరుపుటకు తావు లేదు. భారతనాకాధికారులు భారతీయులకు తమపరిశ్రమ నేర్పుటకు నిరాకరించినచో వారికై కవిరము వాపనూడదు. పొత్తిపనికికీరవ బాంధియున్నవారినే నాకా వాణిజ్యము నందు తరఫీ వరుటకు చేర్చుకొనవలెను. వారు కిరవబాంధి కాలములో కొంతకాలము నొసంగవలసియున్నచో వానిని ముఖముగా కొనగలవలెను. వారికొకసంఖ్యను విద్యావద్ధి ఒక్కరికి గానీ యుండవలసరము లేదు. కలకత్తే జేతులదిన నాకలపై నుండువారికి ఒక విధముగను, కొస్తానా వర్తకమునందువారికి ఒక విధముగను, విదేశీయులకు బోవునాకలపై నుండువారికి వేరొక విధముగను ఉండవచ్చును. వీటినితరములను ఒక ప్రత్యేకము జేతన విధమునకు చేర్చునవలెను.

నాకావిశేషమునందు సంపూర్ణముగ విద్య నేర్చు విద్య విద్యాలము మొట్టి స్థాపించవలెను. అందు తీర్పులేవిద్యార్థులు నాకలయందు పనులలో ప్రవేశించువచ్చును నాకావర్తకమునూర్చి వారికి పూర్ణజ్ఞానముండును. ఒక విద్య విద్యాలమును, వానికి అచ్చుటచుట్ట రేవుస్థలములలో కాళాలయములు యుండిన బాటును.

ప్రభుత్వసహాయముల అన్ని కకాలములలోను, ప్రత్యేకముగా పెట్టుకొనుట విద్యార్థులకు యెక్కువవిద్య విద్యనీయటకు తగినవరకు లేర్పరువలెను.

నాకానిర్మాణము ఇంజనీరులకు విదేశీయుల కంటెనర్ కొలిదిగావలెను. ఇచ్చట కొంతకీరవ యొనరుచుండును. ఇట్టి కంటెనర్ నింకను యెక్కువగా నిర్మించవలెను. వీటికి ప్రభుత్వము వారు లైసెన్సులానుకులతోను భారతీయవిద్యార్థులకు ఉన్నత విద్యాభ్యాసము గూర్చి వసతులను గూర్చి నిర్ణయించుకొనవలెను. కొన్నిస్థలములలో ప్రభుత్వమువారే విద్యాలములను నిర్మించెదరు. రాజులు ఇంజనీరులు మున్నగు ప్రభుత్వమువారు స్థాపించవలెను. ఇంజనీరు ప్రభుత్వమున నున్నను (1) మొదటి అభివృద్ధియగునదియందు పూర్తిగా యెల్లరు భారతీయాధికారులే యుండవలెను. తన విద్యావంతులనెంచి అనేకమంది యువకులను ముండుగా యీ కార్యమునకై ఇంగ్లాండునకు పంపింకవలెను. కిరవ జరుపుట భారత నాకాధికారుల కరముగా నుండుటయే ముఖ్యవిశేషముగా నుండుకొనవలెను. ఇండియాకు, కొలంబోలకు, బర్మా మలయా ద్వీపములవద్ద బోయెడి కిరవలను ఇండియా నాకలకు ఒక్కరివలెను. పరిశ్రమ అభివృద్ధి యొనకొలిది యీ యేర్పాటులను యిరవేరే జేతుల విషయమున నూడ జరుగవచ్చును.

తపాలా కుంభునపుడు తక్కువ వ్యయ మనట్లుగా నుండు ముఖ్యవిశేషముగా గమనింపనూడదు. స్త్రీ మర్దల కంటెనర్లు స్వతంత్రమునకు సంబంధించినవా కావాలని గమనింకవలెను. కొంత నష్టము కలిగినను సరియే భారతీయుల యాధీనము నుండును. నాకలకే నిజమిచ్చుకొనవలెను. వైద్యులకట్టుగా నిదియు అధిక సహాయము జేయు వద్దతినే యుండును. తెచ్చు వేతనములందలి రేవుస్థలములకు నాకల సరిగా పోవుచుండు నాక ప్రతయనున్నచో వాటికి కిరవలను నప్పగించవచ్చును అది సకాలమున వచ్చుచున్నచో లేదావని నూడ సరిగా ప్రశ్నింకవలసరములేదు కిరవలను బాధ్యత గలిగినచో తెలుగు సకాలమున ప్రయాణము జేయుచుండును.

ప్రభుత్వమువారు వేతనములను సహాయమునకై ముఖముగా పన్నుల నిధియందుగాని, ప్రభుత్వమునే విద్యార్థులకై నూడి యెక్కువ వేతనముల పుష్కలముగను జేయనూడదు. అట్లుచేయుచో యానిధానము యెక్కు ఉపయోగము చేయదు. పరిశ్రమ పూర్తిగా సభివృద్ధి గాంతెనో స్వయంపోషిత సంస్థగా నుండును. అంతవరకు ప్రభుత్వమువారు భవము గాండులే

యుండునవలెను. ఇందుల కనుక ప్రభుత్వము వారే భరింకవలెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వమునకై వచ్చించు వానిలో నొకభాగము మాత్రము దీనికి బాటును. భారతనాకా వాణిజ్యసంస్థను వైద్యుల కర్తవ్యమునకై నేర్పరించు చొరవనా దీక్షణకీరవలందు జేయవలెను గల యభివృద్ధిలకు ప్రభుత్వము వారు పెట్టుచున్న ఖర్చులకు ప్రతిఫలము రాగలదు.

నాకానిర్మాణములయందు స్థాపించుటకు రేవు స్థలముల నెంచి మూయిపుడు రామేశ్వరమును ఎంచవచ్చును. అచ్చట సముద్రములోని బోవు నాకల కట్టుటకు విశిష్టముగలిగి పెద్ద కాలువగలదు. బర్మా, మలయద్వీపము, మున్నగు భారతదేశ మునందలి రేవుస్థలములందు కొస్తానా వాణిజ్యము సులువుజేటి భారతనాకా వాణిజ్యసంస్థ నేర్పరమునపుడు, రామేశ్వరద్వీప నొక రేవుస్థలముగా నిర్మించి తీరవలెను. ఈ కంభమువారు కర్మలను చేసెదరు రామేశ్వరమునోయి చూచిగారతనగోరుచున్నాను.

సాక్షి విచారణము

విచారణసంఘమువారు నిన్నటిసాయంత్రము 2-30 కు అయ్యంగారు సాక్షిమును విచారించిరి.

అధ్యక్షునకు ప్రభుత్వ రైర మిచ్చుచు సాక్షి, తాను ట్యూటికాడను నందుగల స్వతంత్రమిచ్చింకవలెననియు కార్యదర్శి యనియు, కొస్తానా వాణిజ్యము స్వతంత్రమిచ్చింకవలెననియు ప్రత్యేకింకవలెనని గూరుచుండిననియు జెప్పెను. స్వతంత్రమిచ్చింకవలెనని ఇండియాదేశ మునందు కిరవలను కావలసియియు, భారతీయులకే నడువబడుచి, భారతీయుల యాధీనమునందుంచి. ఆ యింకను గల యింకను భవమును బట్టి కొస్తానామందు దిగును నాకల నే తనయాధీనమునందుంచుకొనగలవని తెలిపెను. ప్రస్తుతమునకు విదేశీయులకు బోయెడినాకలలో విరోధములు యుండినను ఉండవచ్చును. కొన్నిటికట్లు మార్గములను ప్రత్యేకింకవలెను, మరికొన్నిటికట్లు అధిక సహాయమును జేయమని గూరెను గాని తెచ్చును జేయమని అయినగోరుటలేదు. ఒకకంటెనర్ యెప్పుడైనా వచ్చుచుండు రేవుస్థలమునకు సముద్రతీరమును గూర్చి బాగుగ నెరుగుట, వీరకు పెట్టుబడి సంపాదించుట వెనుక నాకలను కొని కంటెనర్లకొట్టుట జేయవలెను. కొస్తానా వాణిజ్యము భారతీయులకు బాగుగ జరుగవలెను. వారికి విదేశీయులతో లేకుండ ప్రత్యేకింకవలెను.

యథునాథరాయ గారికి ప్రభుత్వ రైర మిచ్చుచు యిట్లు జెప్పెను. నేను స్వతంత్ర మిచ్చింక కంటెనర్ల నుండిను. ఈకంటెనర్ విదేశీయుల కంటెనర్ల పోటీలకు నిలవలేక కొద్దిలలో వ్యాజ్యములకు కిరవలను వచ్చెను. వారు రేటులను తగ్గించి ఒకప్పుడు ప్రయాణికులను ఉత్తరముగా తీసుక బోయెడి వారు. ముఖంపె నీవానికి పెట్టుబడి లేగాని కర్తవ్యము గాని నిలచి పోవుటలేదు. ఇండియా కంటెనర్లు యిట్టి దుస్థితిలోనున్నపుడు ప్రభుత్వము వారు సహాయము జేయవలెన బాధ్యతగలదు. కంటెనర్లకే మి రాజీయత్యవములేదు. భారతీయులకు కొంత కిరవలను ఇంకను కావలసియున్నది. ఇందుకు వారు కొంతనష్టమునకై నీ దీక్షణకవలెను. కాని కంటెనర్లకాదు మున్నగు భారతీయులే యుండవలెను కొస్తానా వాణిజ్యము ప్రత్యేకింకవలెనో కొన్ని చిన్న చిన్న రేవుస్థలములు ప్రాముఖ్యమునకువచ్చును. రేటులపరిమితిని నూడ కొంతకాల స్థిరమునకువలెను ఇదిదీక్షణకే పోటీయిండిననుభయములేదు.

లల్లభాయ కృష్ణమల్లానుగారికి బదులిచ్చుచు తన కంటెనర్ నాకల సాయములే గాక, ప్రయాణికులను నూడ తీసుకబోవుచుండెడినని జెప్పెను. కాని వాటికి రేవరకుండి ప్రయాణికులు వచ్చుటలేదు. కంటెనర్లయందు యెప్పుడు అంతరంగములు లేకుండెడినని జెప్పెను. తన యాధీనమునందు కొన్ని నాకలయిండిననియు, అందుకే వాటిపై యెక్కువకాలము సముద్రములోనే యుండుట తట్టించె ననియు జెప్పెను. విదేశీయులని అధికారము క్రిందనుండు కంటెనర్ ఇండియాను కంటెనర్ల యింకను, స్వతంత్రము కంటెనర్ల యింకనుగొనదు. చిన్న ఉద్యోగులెవ్వరయినను సరికానిముఖ్యాధికారి, మేనేజరు మాత్రము విదేశీయులుగా నుండునని నొనరుచున్నను అంతరంగములో ఇంపురు బంగాలీవారు, ఇరువురు వ్యవస్థియువారు. కొస్తానా వాణిజ్యమును భారతీయులకు ప్రత్యేకించుచో కంటెనర్లపై యెక్కువ పెట్టుబడి వచ్చును. ట్యూటికాడనులో అయిన 10 లక్షలను మూలధనము చేసియుండినను. నాకల, సాయములకు, ప్రయాణికులకు నూడ సహాయించును. కొన్ని రేవులు బాధకరముగా నుండవచ్చును యిరవేరే రేవులనుండి చాల లాభముగలవును నొకరేవు మునైచ్చు లాభమును మాత్రము వామకొనె, చిన్న రేవుస్థలములకు పోటీయింకవలెను.

బందరు సబ్కోర్టు

ఫయల్ 20/201A 1162/21

వాది:- తాడేపల్లి లక్ష్మీకాంతరావు

(ప్రతివాదులు:- దత్తాత్రేయ అంశంరాజు కన్యకా)

ఈ దిగుబడి నెం. 21-1-24 తేదీ కృష్ణా డిస్ట్రిక్ట్ కోర్టులో కలదు కాదు.

కృష్ణా డి. కోర్టు కరం సము రిజిస్ట్రేషన్ కారి యలా కా కడ్డ మన్నాడు గ్రామములో ఉన్నటువంటిన్నీ దీక్షిత్వా కింద బప్తు అయియున్నట్లునీ నేలం కాలనీన 1.2-3 ప్రతివాదులు తాలూకు అప్రీ కయిం.

1. పాత సర్వే నెం. 83కు రీసర్వే నెం. 69కు కలదు తేరి మెర్క్యం 0-12 ట్టు.

2. పాత సర్వే నెం. 178 కు, రీసర్వే నెం. 472 కు. 16 తలకు తేరి మెర్క్యం 0-10 ట్టు. ఇందులో వున్న పెంజటి పాదిన్నీ ఇందుల కలప సామానులు

3. పాత సర్వే నెం. 177 కు, రీసర్వే నెం. 476 కు. తలకు తేరి మెర్క్యం 0-16 ట్టు. ఇందులో ఉన్న ఫలవృక్ష ములు సహా.

4. పాత సర్వే నెం. 88 కు, నెం. 150 కు, రీసర్వే నెం. 479 కు. 1 తలకు తేరి మెర్క్యం 0-82 ట్టులో ప్రతివా దులు రీస కలదు య 0-6 1/2 ట్టు ఇందులో వున్న ఫలవృక్షములు సహా.

5. పాత సర్వే నెం. 482 కు, రీసర్వే నెం. 568 కు. 3 తలకు తేరి మెర్క్యం 0-39 ట్టు.

6. పాత సర్వే నెం. 83 కు, నెం. 180 కు రీసర్వే నెం. 479 కు. 3 తలకు తేరి మెర్క్యం 0-24 ట్టులో 1/2 కలదు య 0-6 ట్టు.

7. పాత సర్వే నెం. 882 కు, రీసర్వే నెం. 250 కు. 1 తలకు తేరి పల్లం 0-19 ట్టు.

8. పాత సర్వే నెం. 885 కు, రీసర్వే 858 కు 2 తలకు తేరి పల్లం 0-2-28 ట్టులో లెంగరాజుతాలూకు 1 అకరం గాక ప్రతివాదులు తాలూకు య. 1-28 ట్టు.

9. నివేశన స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-కాయంట్ల శివయ్య, దక్షిణం-కత్తాడ కొం మృగారి యింటి స్థలం. పడమర-దత్తాత్రేయ శివరాజుగారి సావిడి స్థలం. ఉత్తరం-కత్తాడ శివరాజు గారి గారి ఇంటి స్థలం యీ వాద్యుల మధ్యస్థమయిన నుమాన క. 400 చదరపు గజముల స్థలమున్న ఇందులో ఉన్న పెంజటి యిండ్లు ఇంజుల యావత్తు కలప సామానులు సహా

10. నివేశన స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-కాయంట్ల శివయ్య, దక్షిణం-కత్తాడ కొం మృగారి యింటి స్థలం. పడమర-దత్తాత్రేయ శివరాజుగారి యింటి స్థలం, ఉత్తరం-కత్తాడ శివరాజుగారి ఇంటి స్థలం. ఈ వాద్యుల మధ్యస్థమయిన క. 800 చదరపు గజముల స్థల మున్న ఇందులో వున్న పెంజటి సావిడి యింజుల యావత్తు కలప సామానులు సహా.

11. నివేశన స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-రావిపేట, దక్షిణం - జంగంరాజుగారి స్థలం, పడ మర-కత్తాడ కొం మృగారి స్థలం, ఉత్తరం గావిపేట ఈ వాద్యుల మధ్యస్థమయిన క. 162 చదరపు గజముల స్థలము.

12. నివేశన స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-దత్తాత్రేయ కొం రాజుగారి స్థలం. దక్షిణం-తాడే పల్లి శేషారెడ్డిగారి స్థలం అలాగా వాడి స్థలం. పడమర-రాజ పేట. ఉత్తరం-చెన్నయ్య. ఈ వాద్యుల మధ్యస్థమయిన 250 చద రపు గజముల స్థలమున్న ఇందులో వున్న పెంజటి పాదిన్నీ 2 న్న ఇంజుల కలప సామానులు సహా.

13. నివేశన స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-నందు. దక్షిణం - నందు. ఉత్తరం - నందు ఈ వాద్యుల మధ్యస్థమయిన క. 80 చదరపు గజముల స్థలము.

14. నివేశన స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-నంగంరాజుగారి స్థలం దక్షిణం-కొండ కాగమ్మ స్థలం. పడమర - నందు. ఉత్తరం - సరికాదు గోడ యీ వాద్యుల మధ్య 266 చదరపు గజముల స్థలము.

15. స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-నంగంరాజుగారి స్థలం. పడమర-నందు. దక్షిణం-దత్తాత్రేయ పులరాజు స్థలం. ఉత్తరం - దత్తాత్రేయ శివరాజుగారి స్థలం. ఈ వాద్యుల మధ్యస్థమయిన 171 చదరపు గజముల స్థలము.

16. స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-నందు. దక్షిణం-ప్రతివాదుల తాలూకు స్థలము. పడమర-నందు. ఉత్తరం-వాడరవాడ శివరాజు సరిహద్దుగోడ యీ వాద్యుల మధ్యస్థమయిన 250 చదరపు గజముల స్థలము.

17. స్థలమున వాదన:-

తూర్పు-కొండ పిచ్చయ్య శివయ్యల స్థలం. దక్షిణం-కానూరి కోటయ్య స్థలం. పడమర-దత్తాత్రేయ శివరాజు స్థలం. ఉత్తరం-కొండ పిచ్చయ్య శివయ్యల స్థలం యీ వాద్యుల మధ్య స్థమయిన 63 చదరపు గజముల స్థలము.

వాదితరపు వీడరు. తి. యిల్, నరసింహారావు

కలవచట్టము

విచారణసంఘమువారి రిపోర్టు - భర్త్యములు, కూలి

అధికారపథ్యులు చాలు ననుట

అధికారతేదీలు చాలదనట

కలవచట్టము విచారణసంఘమువారి రిపోర్టునుండి యీ దిగువభాగము ముదిరెను:-

కూలి, భర్త్యము:- గాంధీ హోదానులకు ప్రత్యేక రక్షణగా నెంచి కోజు కూలి యిచ్చుచున్నాడు. వారిపక్షముం దు కొంత బాధ్యతయుండుటచే వారిని నెలవేతగాంధ్రవేసి, నెలకు రూ 12 మించకుండు తేతనము లొనగరతెనని మేము విపాశ్యజేసెదము.

పరిశేషము ఈ వ్యయము:- ఈ విషయమున సంఘమువారు ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చుటలేదు. 15 రెక్కతి పనివాని కిచ్చు భర్త్యము, భాగ్యరూపమున 90 కులములనుండి 150 కులములకు హెచ్చింపరతెన అధికారతేదీ వర్త్యము గోరుచున్నాడు. అలాగా 15 కులములు లేక నూటికి 16 2/3 వాచ్చున హెచ్చింపమనియు, ఇందు కనుగొనియుగా యింతర తరగతులవారికి రేటునుగూడ హెచ్చింపమనియు వారు జేయునూతనము కావలయు యనిదిగి కలవ.

కలవచట్టమునుండియు కూలి, భర్త్యము యెంతవరకు సరి పోవునను విషయము నాలుగు విషయములపట్టి తెలిసికొనవచ్చు ను. (1) అందుకు సంబంధించిన మనుష్యులు (2) కృతఃకర్త్యుల సాక్ష్యము (3) అవారకవార్తయుగూర్చి గురియగు లెక్కలను గలిగి పరిసాలనా కాఖుయందలి అనుభవము (4) అవారమును గూర్చి యావత్తు జరిగిన కార్యములలోనను, పిట్టన్నటిని బట్టి తెలిసికొనవచ్చును.

కలవ భర్త్యములు పుచ్చుకొనుచున్న వారు రెమడీ మా క్షాత్రభర్త్యములైన భర్త్యములు సంపాదించుటలేదు మొరతెట్టుకొ నుచున్నారనుటకు సంశయములేదు. భర్త్యములను హెచ్చుజే యుటకు దీనినే కారణముగా గ్రహించుచున్నామన, అభర్త్యము లవలన తరినాంధ్ర ఆకలి తీగటలేదని చెప్పుట ముఖ్యవిషయము. కూలవుల అవారము తీర్చుకుట తేవలము అయిన కొంతగ బడు అవారము యొక్క తూనిక వైశిష్ట్యం, ఆకలి తీవ్రమున సం కృప్తి అనునవి గలగుటచే నూడ వాధారణవిషయం నని గ్రహించుచున్నాము "యేద్యవయమున అవారము" అను గ్రం థమున దెలిసియుండిరి. కాన కలవ పక్షముందు పనివాంధ్ర కిచ్చు భర్త్యములందుగల జీతకైతులుండగా, అది చాలవలన అసంకృప్తి వారియందుండుటచే, అభోజనము వారికి ఉపయోగ పడక ఆరోగ్యమునకును 1898 సం॥లోని విచారణసంఘము వారు వదలకు బొంబాయిరాష్ట్రములలో కొన్ని జిల్లాలయం దు చిన్నకన్న భూస్వాములే విధిలేక కలవచట్టమునుండి తనివేయుచుండటచే, ఆవృతభర్త్యములను యితరస్థలములకుం బె యొక్క వగానుండలేనని నూనించిరి. దీనిజై ప్తియందుండు తూనికతో, మిజాంధ్రములోని సంకృప్తికముగా తీర్చుటలేదను సంగతి సహేతుకమునకుండును.

(2) కృతఃకర్త్యుల సాక్ష్యములన్నిటిని పరిశీలించినచో ప్రత్యేకించి భాగ్యపు భర్త్యము, చాలవచ్చుచుండుటకు సంశయ ములేదు. కలవచట్టము, జిల్లావర్తము, చార్జి అఫీసరులు, మొదల గు డివోకొనులవద్దనుండి సాక్ష్యములను పుచ్చుకొనిరి. వారు అధికారపథ్యులచే కొంచు నుగ్రహముతో ముట్టాడిరి. అంబ నను వారిసాక్ష్యములను నిష్పక్షపాతముదితో పరిశీలించినచో భర్త్య ములు చాలవలన వాదమునకు అడుగులముగనే కనబడును.

కూలిను కలవచట్టము జేయు యితరులను తిండిచావక కుష్కించుచువున్నారను విషయమును రూఢిగా సాక్ష్యముల కలన చెబుతుంటుంటే భర్త్యముల కెచ్చింపనూడి తని అధికార పథ్యులు తెలిసిరి. కలవకూలిను కుష్కించుచువున్న నూతులగు వదకవోలేదు. ఈ విషయము సాక్ష్య విచారణలయందు లేకులె మగుచున్నది.

లోన్న పిట్టాల్లారు ఎ. కె. రంగస్వామి మాదలి యాదగారు పనివారు కుష్కించుచువున్న నూతుల లుకవడు చున్న వాడని యిదిగా, తానుబొయ్యచావిన ఒక్కసారియే తనివారు కుష్కించుచువున్న నూతుల లగువదెనని తెల్పెను.

కూలిలయందు ప్రభుత్వమునుండియు తత్సేవా నుకు వదులుండెననియు, వారి జీవాసాధ్యమును సంకృప్తికముగా లేదనియు, చాల దూరమునుండిచ్చి, ని యి మిం కల వ దీ న కలవ పక్షము జేయవలసి యుండుటచే 100 కి 20 వందకి ని

ముఖ 5 లేక 6 గంటలకు యొక్కవ కాలము నిద్రించుటకు నిషే థమునని చాలవరుసాధము, చార్జి అఫీసరుగారు సాక్ష్యము జెప్పిరి.

కూలిను కుష్కించుచుట

వాక్యము ఎం. కె. వేదేనుగారు ఎండకాలమున యొక్క వగా నిరసింపిపోవుట గాంచిరిననియు, పిల్ల లా ఆహారము అనుకుండుటచే రోగముగా నవలయుండి రనియు చెలిసిరి. ర దాసోరి జూజివప్ప డెటులుండెనని ప్రశ్నింపగా తొలిసారి కలవ యొక్కవ అధ్యాపకముగా తేదని చెలివెను.

రా॥ పా॥ జె. వెంకటేశ్వరయ్య వాయుడుగారు, ఆవృత బల్లొతి జీతము కలవచట్టగా నుండెను. అయినయు పని వాంధ్రు నిడిచి పోవుచున్నారనుటకు అభ్యక్తుని కెప్పలేదు అభ్యక్తుడు ప్రశ్నింపగా అయిన యిట్లు జెప్పెను. ఈ యేటికి నిదిటికి యొక్కవ భర్త్యాగమన్నట్లు గానించుచుగాని, ఒక ముడికి సాధారణ యారోగ్యమునం దుండలే నన్న 2 నేత విశ్వాముఖములైన, ఇంతట కుష్కించుచువున్నవారకు దుర్బల మగును. ఈ నేత, ఒక్క విశ్వాముఖములేదు. మాయముగా భుజించు వస్తు యితరవస్తువులు వేరుగా నియంజెను. వానిచే యని భాగ్యము రీర కులములు వారికి చాలవు. ఇట్లు కుష్కించ యెచ్చుకులలన వారు కొంత కాలమునకు దుర్బలములగుదురు. వా రికి యితర యాదరవులేమియులే లేవు వేరేమియు లేకనే వివరకు కలవచట్టలేకతియిని దుచి నిచ్చిరి. వారి కృష్టి భోజనములేక కుష్కించుచున్నారను వాడుగలదు. సాక్షిగా యభిప్రాయ మునకు అది యింత యొక్కవగా తేవన్ను పూర్తిగా లేవంద పోలేదు.

మాతూర్ము అస్తిపైలు ఇంజనీరుగారు వేరొక ఉద్యోగ సాక్షి. ఈయన కుష్కించు పోవుచుండెను మాటనినకుంటే అభ్యక్తులదెను గాని, కూలిలయం దభివృద్ధి లేదు మాట నిశ్చయ మని చెలివెను. వారిజానములో పిల్లలనీతి వానిన్నదని ఈయన సాక్ష్యము జెలుపుచున్నది. వారి భర్త్యము స్వయముగబొయ్య యావినప్పడు దీనికి వ్యతిరేకాభిప్రాయము గలిగియుండిరి.

వాల్మీకిరమునందు జిల్లావరదగ్గు కాఖ అస్తిపైలు ఇంజనీరుగా నుండిన ఏన్ శ్రీనివాసయ్యగారి సాక్ష్యము కలన కుష్కించుచువున్న గూర్చి విశదముగా తెలియును. "వా గలావురము నడచి వలలు రి నెలకుండి గాతేలింపదన్ను వి ఇది అన్నటిన్నీ కెదదని. కూలిను రి నెల కిందటి కన్న యిప్పుడు చాల నీరకి చియున్నాడు. ఇందులకు కారణము అవారములేవందు యే అం నీ కలం రెను."

ఇంతవరకు కూలిను కుష్కించుచువున్నవారగున సాక్ష్య ములేనని. వారికిచ్చు అవారకవార్తయు భర్త్యములు చాలవని సాక్ష్యుండన అధికారము అధికారము నూడ లేవేదనించుచు న్నాడు. వారుకూలివద్దనుండి వచ్చుచున్నారనుటచేతయు తాము స్వయముగామావినదానిని బట్టియు జెప్పిరి. నూత్తులైనచో భర్త్యములొక్క ప్రాణభ్యక్తుల నూర్చి మేదరు మాల్కావన్నకు గానిపార మంగీరించుచున్నాను.

భర్త్యములు జెయులు భర్త్యములకన్న తక్కువగా నుండును

(3) అవారమునిచ్చి లెక్కలను సరిగావ్రాయుచున్న సం ఘము మూడు-నెయ్యము అణుగొప్పలు, జెయ్యపు, సంకృప్తికముగా వెంట్రునువల్లమునెప్పు కులములందరగా, కేవలము కైదీవదనులకు తిగవారిగా నుండుటకై అంతకంటె యింక తక్కువజేయలేరే భర్త్యములనిచ్చి జెయ్యలేను గూర్చి విచారించెను. కలవభర్త్యము జెయులుభర్త్యమునవ యొక్కవగా తిసిపోవుటలేదని అధికార పథ్యులు జిలం చెదరు. అధికారతేదీలు యందులకు సమర్థింపరు. కలవ భర్త్యములను జెయులు భర్త్యములతో పరిసమానముగా నుంచినచో అధికారతేదీపథ్యులు మిక్కిలిండురు. ప్రభుత్వ మునకు పత్తులను చెల్లించి యభ్యావరతుగా నున్న కలవ పరివాంధ్రును, సంఘమున కపకారయెనర్చి ప్రభుత్వమునకు బలలేమిన్న కైతీతో కలిసమానముగా జూచినచో కొంగ సమంజసము గా నుండును.

ఈ యభిప్రాయమునందు 18 8 వల విచారణ సంఘము నందు అధికారపథ్యులకు అభ్యక్తులకు తోడ్పడి స్వయముగా సాక్ష్యము నొసగెను.

జెయులు భర్త్యమునకే నిర్దులగుల కొండకు నిర్దులయిరి వారికి కలవ జనరలు జెప్పెను, సానిరికి కమిషనరు, జయ్య ఇన్నెక్టురు జనరలు, "అలిండియా జెయులు కమిటీవారు" నమ్మ కుల నొగిరి. ఈదిగువకు జయ్యులు భర్త్యము, కలవభర్త్యమును, తోడ్చి మాదుటకై కొన్ని సంఖ్యలకు ప్రకటించిరి:-

జెయిలుభర్త్యము - మౌగవారికి

బాగు చేసిన పదార్థము			
జాతు	సత్రజని	బాగుపులుసు	
చోళ్లు	20	119.40	3,400.00
పప్పు	5	89.80	850.00
నూనె	3/4	...	172.80
ఉప్పు	1/4
కాయగూరలు	6	4.20	25.00
మిఠకాయలు	1/2
చింతపండు	...	4.87	8.75
ఉల్లి	1/2	.50	6.75
మొత్తము తూనిక	88 1/2	217.77	4,689.80

కరవుభర్త్యము - 1-వ తరగతి (పురుషులు)

బాగు చేసిన పదార్థము			
జాతు	సత్రజని	బాగుపులుసు	
చోళ్లు	19 4/5	118.20	8868.0
పప్పు	8 7/8	69.20	658.75
నూనె	1	...	845.60
ఉప్పు	1/2
మిఠకాయలు-చింతపండు	38 1/4	4.00	8.00

మొత్తము	26	191.40	4878.35
రెండింటికి వ్యత్యాసము	7 1/2	26.87	260.94
తక్కువ	22.4 0/0	12.0/0	6.0/0

జెయిలుభర్త్యము - స్త్రీలకు

బాగు చేసిన పదార్థము			
జాతు	సత్రజని	బాగుపులుసు	
చోళ్లు	18	107.46	3060.08
పప్పు	4	71.44	680.00
నూనె	1/2	...	172.80
ఉప్పు	3/4
కాయగూరలు	6	4.20	201.00
మిఠకాయలు	1/2
చింతపండు	1/2	4.87	8.75
ఉల్లి	1/2	.50	6.75
మొత్తము	80 1/2	187.97	4129.8

కరవుభర్త్యము - 2 వ తరగతి (స్త్రీలకు)

బాగు చేసిన పదార్థము			
జాతు	సత్రజని	బాగుపులుసు	
చోళ్లు	16 1/15	96.71	2764.00
పప్పు	2 9/10	51.79	498.00
నూనె	8/5	...	207.46
ఉప్పు	1/2
చింతపండు వయరా	1 9/10	4.00	8.00

మొత్తము	21 1/10	152.50	8462.83
వ్యత్యాసము	9 2/5	35.47	666.94
తక్కువ	80.80/0	18.8 0/0	16.0/0

వై రెండు రెట్లకాను వ్యత్యాసము తెలియజేసిన కై డి లకిచ్చు పదార్థములు, కరిశుభముగ బాగుచేసి, భుజింప యోగ్యమైన భాగ్యము, పప్పు యిచ్చెదరని తెలిసికొనవలెను. మిగతా యింకా చింతపండు మొదలగువాటికొందు గింజలు, మిఠి, యి ముతినీ మిగిలినదానిని తూచి యిచ్చురు. కాయ గూరలలో గూర వాడ, కడలు మున్నగు, చెత్తదీక్షైచి యిచ్చెదరు. మాఖ్యపదార్థమును భాగ్యము, చోళ్లు మున్నగునవి నూటికి 10 భాగములును, కప్పులు నూటికి 8 భాగములును బాగుచేయు వచ్చును కై సోవును. ఇట్టి రెండును తీసివేయగా కలపు పనివాం (డబ్బు ముట్టునది. జెయిలులో యిచ్చుకానికంటె మౌగవారికి నూ డికి 22-4 చొ, స్త్రీలకు నూటికి 80, 8 చొప్పున తక్కువ ము ట్టుచున్నది. ఆహారపదార్థములందు మొత్తము తూనికకు యెంక ప్రామాణ్యతకలదో యింకొక డెలుబుడెను. వాటి దీక్షై కై, నేనాదార్థమున కుడయోగము కైని గూర్చి పాలిసను కమిటీ వారి రిపోర్టు నందలి రేటు ప్రకారము చూచినచో, జెయిలు భర్త్యముకంటె కలపు భర్త్యము మౌగవారిపట్ల సత్రజని, బాగుపు లును (కార్పును) నూటికి 12, 6 పాళ్లు తక్కువగ నున్నదని తెలియును. స్త్రీల భర్త్యములందు నూటికి 18.8, 16 పాళ్లు

తక్కువగ నున్నది. మేజరు రెస్పెంటబుల్ డిప్యూటీ సర్జన్ మౌగి పాత్యమును విచారించుచు, జెయిలు కలపు భర్త్యముల రెండికి ఆహారము నిలువపట్ల యెక్కుడు వ్యత్యాసము లేదని నూచించిరి. కాని వైసంఖ్యలే ముఖముగా హెచ్చు తగ్గులను బెల్చుచున్నది. మాఖ్యముగా స్త్రీలవిషయమున వ్యత్యాసము చాలగలదు. కలపు పనులకు వచ్చువారిలో వీరి సంఖ్యయే యె క్కుడ బలముగిచ్చు పదార్థము నిర్లయప్రకారము నిచ్చుచు, ఆహారపదార్థముల మొత్తము తగ్గించినను, మానవుని ఆరోగ్యము చెడకుండ నుండగలదను వాదన సరిగాదు. ఈవిషయమున జే మ్మను, మర్చెంటుగాను రచించిన హైజిన్ ఫు ఫునరుందు విశే షపరచిరి. "మనషికి ఆహారమును ఆహారమును ఒకచిన్న మాత్ర యావమున నీయవచ్చునుగాని, పేగులు (సరిగా పనిజేయవలెనని తీర్మానముగా మిగిలి బయటపడునట్టి కొన్ని పదార్థములు కావ లెను" ఇవి జెయిలు రేటునం వోసగుదు, పప్పు కాయగూరలుం దుగలదు. మేజరు మాట్లాడెనుగాను చెప్పినట్లుగా కచ్చరి కాయగూరలు పేగులకు పరిశుభముగా నుండును. కాని కచ్చరి కరవు భర్త్యముల రేటునందు వీని వోసగట లేదు.

కాయ గూరలు

(4) వ విషయమునుబట్టి చాడ, కలపు భర్త్యములలో మాఖ్యములలోప మేజరు, కాయగూరలకు యెట్టి యవకాశము నిచ్చుటలేదు. ఈ లోపములేదని చెప్పకొనటకు కాయగూర లకు, రుచికరిగించు పదార్థములకు గలిపి 1 జెన్సు బింగులదెను, ఒక మనషికి 1-25 కులముల బాగుచేసిన చింతపండు గావలసి యున్నదని జెయిలు రేటు బెల్చుచున్నది. ఇదిగాక మిగతా యింకా మాన్యుగు రుచికరిగించు పదార్థములు గావలెను. ఇవి బూరుగు కొనివో చాలకరకు గింజలతోను, కారలు, కా డలు, మొదలగు చెత్తతో నిండియండును. రుచ్చములకు, కా య గూరలకు, రెండింటిపై యిచ్చు 2 1/2 కులములలో వారు చాళి సంతకరకు మిగతావాలు మాన్యుగునవి కొనివో, కాయగూ రలు కొనుటకు ద్రవ్యముచాలదు. వీయివుల ఆహారమునందు మాఖ్యముగా కాయగూరలు బండితీరవలెనని కైస్ట్రుగోళోఫరులు రుజువుచేసి యున్నారు. 'విటామెన్సు' అను ఆంశ్యక పదార్థ మును కాయగూరలయందు గలదు. ఇది నేటి గూరక గలదు. కాని కలపు భర్త్యములలో నిది కొనుటకు వీలులేదు. నెయ్యి, నూనెకంటె రెండింటి లభింపరయం దుండుటచే నూనెకు బదులు నెయ్యి కొనుటకైన వీలులేవున్నది. 'విటామెన్సు' పదార్థముండి చివుకగా లభించునది కాయగూరలు మాత్రమే. వాటిలోని ఉత్పయోక్తు గుణములు, జీర్ణకై, పేగులను శుభ్రపరిచి మూత్రములు సరిగా యుండునట్లుజేయు గుణములుగలవు. జెయి లు కారణ సంఘమువారు, బొంబాయి జెయిల్లో 6 నుండి 8 జెన్సుల కాయగూరల వోసగుచుండుటచే మంచి ఫలముగలగు చున్నదనియు, అట్లనే యితర రాష్ట్రముల జెయిల్లోగూడ వోసగుచుండవలె ననియు బెలిసిరి. అయినను, మదరాసులో కలపు భర్త్యముల రేటునందు కాయగూరలకు తావులేవున్నది. అంతేకాక యింకొక అంశము. అసలు నిర్లయ ప్రకారము భాగ్య ము, పప్పులు కొనుటకే కూలి చాలుటలేదు.

చోళ్లు కు బాగుచుండుట

అధికారశరణభర్త్యము యీ విషయమును గూర్చి, నాగలా పురమునందును, కర్నూలునందును కార్మిక పక్షిలిండిరి. ఆ రెండు స్థలములలోను చోళ్లు (బాగుచెయ్యనిది) 124 కులములు 8 అజులకు 9 మై. బూరులో విక్రయించుచున్నాడు. ఈధనము బట్టిబాచివో చట్టమునందు నిర్ణయించినంత తూనికగల వస్తువు కొనుటకు కలపు భర్త్యముయొక్క రేటు చాలదు. నాగలాపురము నందలి కనివాండ్రను 1 వ తరగతి వారికి 5 రైసలు, 2 వ తరగతి వారికి 3 రై, 3 వ తరగతివారికి 2 రైసలు కాలకున్నది. ఇతర పదార్థముల ధరలు హెచ్చిపోవుటచే ములపల్లి కంటకాలలో చట్టమునందు నిర్ణయించబడిన పప్పులకొలతలో నాలభాగము మాత్రమే ఒకగవలెనని నిశ్చయించబడెను. లేవున్నచో గరిగాని చిన్నయడల చట్టమునందు రేటునిర్ణయమునకు ధర మించియుండు ను. గ్రామములలోని ధరలు పట్నముధరలకంటె చాల హెచ్చు గా నుండును.

ఈవిధముగా ప్రస్తుతకరవుభర్త్యములరేటు యేమియు సరి పోవుటలేదనియు, పనివాండ్ర సామాన్యఆరోగ్యమునకైన తో డ్దుడుటలేదనియు, మదరాసురాష్ట్రమునందు యీరేటు హెచ్చుచేయక తీరదనియు విశేష మగుచున్నది. ఇతరస్థలములలో నీరేటు సరికడుటచే నిచ్చుటగూడ చాలననివాడించుట తప్పుధర లు నిర్ణయించు భాగ్యమునై నెక్కువ ఆధారపడియున్నది. చో ళ్లు, రాగులుకన్న గోధుమలయం బెక్కువలుగలదు. దక్కను

రైతులు (రైతులవా) యెక్కువద్రవ్యకాయములు, బూవుగల వారు నగుటచే, యీ తక్కువరేట్టులను, యితరులకంటె నెక్కువ యిచ్చుందులకు లోనయ్యెదరు. కలపు కేవలము జెయిలు జిల్లాలలోనే సంభవించుట వోచనియును.

జెయిలు రైక్కల ప్రకారము రైతుగైడిలు 111 పానులును, అజుకైడిలు 106 పానులుగలట్లును బెల్చుచున్నది. మ రియు యీరాష్ట్రమునందు కలపుపనులకు వచ్చువారిలో స్వల్ప భూకామందులు యీ నేనుగలరు. వారు సాధారణపు కూలివా రకంటె గొప్ప భోజనపదార్థముల కలవాటు పడియుండును. వారి నిసూర్య యెక్కువ కష్టపడింపవలెను. (సతేషము)

శ్రీ మైలవరం

బాలభారతీనమాజమువారు

బెజవాడ నాటకశాలలో

19 తేదీ శనివారము రాత్రి,

శ్రీకృష్ణ తులాభారము

నాటకములను ప్రదర్శింతురు.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

కావలెను

వర్తాకిమిడికి సమీపమున నున్న శ్రీ రాజా గారి గృహమువద్ద నున్న తోటకు ఒక సూపరిన్ లెన్ డెంటు కావలెను.

కోయంబుత్తూరు వ్యవసాయకళాశాలలో తరి ఫీతు కావట్టి వారు, వ్యవసాయమునందు నిన్నదును పొందనట్టివారు దరఖాస్తులను పంపకూడదు.

వ్యవసాయము నందును, తోటలను నిర్వహిం చుటయందును మంచి అనుభవము గలిగినవారికి ప్రాముఖ్యత యియ్యబడును.

యోగ్యత నినుసరించి జీతము, నివాసమునకు అద్దెలేక గృహము యిచ్చుటయు. వారికి కనీసము ఎంతజీతము కావలెనో వానిని దరఖాస్తునందు తెలుపవలెను.

1924 సం॥ 18 వ ఫిబ్రవరినెల 15 వ తారీఖు లోగా ఈ దిగువ చేత్రాలు చేసినవారికి చేరునట్లు దరఖాస్తులను పన్నదులు, యోగ్యతాపత్రికలతో సహా సంపుకొనవలెను.

దివాన్, వర్తాకిమిడి సంస్థానం,
హౌసు - వర్తాకిమిడి, గంజాంజిల్లా.

ప్రకటన

(శ్రీవాది నెం. 2) కు హాజరకొండ్రు.

మొ. నెం 4/3 1888 ఫ

పాల్వంచ సమస్కా మునసబు కోర్టు లా॥

పాల్వంచ వరంగల్ డిస్ట్రిక్టు

బయలుజూను మోర్స్ వహమ్మదు యూసుఫ్ డిక్ అహమ్దు మానసబు సమస్కా-పాల్వంచ.

వాది:-దుర్గిమాగుల లక్ష్మయ్య, సా॥ బూర్గంపాడు.
(శ్రీవాదులు:-) (1) సోందాని సా॥ బూర్గంపాడు, (2) రమూల్లి సా॥ రాజులూరి, (3) అలూవుల్ రహమాన్, (4) మహబూబు అల్లీ.

దావా:-రూ 909-15-5.

వై మొకద్దమా మిషేర ఆ సేఫ్ సార్లు సమకొలు పంప నయనది. మీరు హాజరు లేనందున హామీలుకాలేదు. అందువలన వాదికరపున ప్రిడరు (శ్రీవాది నెంబరు (2) కొర్టు ప్రకటన చేయునని కోరిరి. కావున తెలియపరిచేది యేమనగా వాయిదా ది 28-4-88 ఫసరి యగు ది 31-1-1924 తారీఖున చేయబడినది. కావున కోర్టులో వాయిదాపరకు హాజరుఅయి తగు సంజా యిషీ చెప్పకొనవలయును. లేనియెడల రూపు (శ్రీవాది ఆమత్ కాబడును. తదుపరి మీయేవునకు విసబడదు.

యూసుఫ్ డిక్ మానసబు
రాల్కూ మునసబ్ సమస్కా.

అఖిలభారత ఖద్దరు మరియు చేతిపనుల ప్రదర్శనము

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

విశాఖపట్నము జనవరి:—ఇటీవల భారతదేశములో జరిగిన ప్రదర్శనములలో ఈ సంవత్సరము కాకినాడలో జరిగిన ఖద్దరు, చేతిపనుల ప్రదర్శనము చాల దివ్యముగ నున్నది. ఇందలి అతి శ్రేయ మేమున్న ప్రతిభను కుద్రస్యశక్తి, తుదకు యంత్రాలను పరిశోధించు గూడ అయాభాగములు ఈ దేశమునందే తయారయ్యే బడివి కనుక నిజమగు కుద్రస్యశక్తి పరిపూర్ణముగా ఇచ్చు ప్రత్యక్షమైంది. రెండవ విశేషమేమియు ఈ కుద్రస్యశక్తిగలవలన ప్రదర్శించుటకును, అమ్ముటకును అంగదులను ప్రత్యేకముగ ఏర్పాటుచేయుటయేగాక మాఖిలమున పరిశ్రమలను ప్రేరేపించు ప్రత్యేకముగ ఎటులు చేయవలయునో ఏకకారము తయారగునో అన్నిటిని తెలియుటయు చెప్పి, మూడవ విశేషము:—భారతదేశమునందు తయారైన అన్ని ఖద్దరు సరకులయొక్క ప్రత్యేకముగ ఒకగదిలో ఏర్పరచ బడినది. అందుకు ఆహారకములకు అరకముల నుత్పత్తును వాడుకపెట్టి కలస వినియోగమునందు సూచించు ఎలకలను అభివర్ణించి, అప్రదర్శన గదిలోనున్న వస్తువులన్నిటినికూడ కన్నులపండుగచేస్తున్నది. కాలవసంగతి, 1 కాట్రును పోటీపెట్టి, ఇదియు ప్రత్యేకముగ అలోచించ వలసివచ్చును.

ప్రజల ఉత్సాహము

మనకి 1-2 ప్రదేశ రుసుమును వాడుక అయిన తెట్టెను ఉదయముమొదలు సాయంత్రమువరకు ప్రజలు ఖద్దరు ప్రదర్శనమును జూచుటకు తండ్రి పండ్లముగ వస్తువు చేయుచున్నది. ఇది యే ప్రజలయొక్క సహజము ప్రత్యక్షమిదర్శనము. ప్రజలు, వారు పరస్పర, ఆహారగోపాలము, శ్రీపురుషులు, కిల్లు కాలిడర మీదను కైలమీదను ఈ ప్రదర్శనమును జూచుటకు వచ్చిరి. అన్ని తరగతులవారును వచ్చిరి. ఎపుడుమాత్రమ ద్వారము క్రిక్కిరియేయుండెను. లోనికివారుటకే పోయేలేదని. శ్రీమ చీలను మరియు ఖద్దరుసరకులను అవివేచనముచేసిరి. అన్నియు ఆక్షప్తీయముగ నుండినది. వీటిని వర్ణించుచు రుసుము గాదు. గాజులు, నుదురులు, ఉంగరములను వాడుక కూడ శ్రీమ సం తనకుండిరి. కిల్లులు అవనతువులను వాడుక వృత్తిచేసిరి. ఈ ఆట వస్తువులు ఆంధ్రదేశమే వన్నెగాంచినది. ఇక పురుషుల, ప్రదర్శనము జరుగుచోట నిలబడి పోయిరి. ఈ ప్రదర్శనమును ఆంధ్రులందరూను చిరకాలము సంస్మరించుచునే యుందురు. ఇది నిత్య యము ఇకముందు ప్రజలు చాలయిది దీనియందు కేంద్ర వహించుటయేగాక తమ దుస్తులను గూడ తామే తయారుచేసికొనుటకు ప్రయత్నించెదరు.

ఖద్దరు ప్రదర్శనము

మొట్టమొదట ఖద్దరు ప్రదర్శనము రకరకములు కన్ను చెదరిపోవునట్లుగా ప్రదర్శించిరి. ఇందుముందు, శ్రీమ కాకినాడలో తన్న ఎక్కడను ఇంతగొప్ప ప్రదర్శనము ఖద్దరులో జరుగలేదు. నిత్యముగా ఆంధ్రాఖద్దరు అన్ని దేశముల ఖద్దరును మించి పోయియుండెను. 10-120 నెలలను నూలు సరకు, చేతితో తీసినవారము, చూపబడెను. కన్నములో పొందూరు, బొంతల కోడూరూరు, గుడివాడ ముత్యపట్నము ఖద్దరును మొదట కెప్పక తప్పదు. కాని వీటికింటి గంజాం స్వకాల్య అగ్రమునవారి ఎత్తువ కన్నపు నూలును తయారు చేసిరి. పొందూరు నూలును మించిది రంగుచీలు అనేకరకములనున్నది. దీనికూడ ఆంధ్రులు దాక్కున పి. సి. బాయివారి రసాయన పరిశోధనమును అతి శ్రీమముగ గ్రహించియు అన్నది. ఈ రంగులలో వాడబడిన సరకులు కుద్రస్యశక్తియని చేరిక కెప్ప కన్నులను.

ప్రదర్శనవస్తువుల వివరము

ఆంధ్రదేశములో ముఖ్యముల అన్నిటినుండి ఖద్దరును ప్రదర్శించిరి. ఇతిరదేశమునుండిగూడ వచ్చింది. ఈ ఖద్దరుగ వివరముగ రుసు, కర్రవరము, నెల్లూరు, రాజమండ్రి, బొంబాయి విశాఖపట్నము, ఆనంతపురము, రసపుత్రాపేట, మార్కాపూర్ కాకానాడ, భాగల్పూర్, శ్రీకాకుళము, మహారాష్ట్ర, మచిలీపట్నము, బరంపురం, బెంగళు, జగన్మోహన, గుంటూరు, పల్నాడు, పెద్దాపురం, పాడరాబాదు తుని ఖద్దరు మంచిదని చెప్పవచ్చును.

తునిరక్షణకోడు ధోరణులు, ఉత్తరీయములు, చారలు లేని చొక్కాయొడ్డు, చారల చొక్కాయొడ్డు, కోటు గొడ్డులు, కామలను ప్రదర్శించి తమదగ్గర 150 రాములు, 1000 చరకాలు, 80 చేతికన్నములు పనిచేయుచున్నవని చెప్పిరి.

కాంగ్రెస్ ఖద్దరుజోధునారు ఈ రోజుడు తనవనిలో ఎంతలాభమును తీయుచున్నాడో ఖద్దరు వర్తకము తెట్టు కారినిమిత్తము తెలియజేయవలెను. ఈ రోజున పేట ఎన్. గోవిందరాజులు బొంబాయి కోడూరు పట్టుకాతీ పరిశ్రమ సంఘమువారు 30, 120 నెలల నూలును చేతితో తయారుచేయుటను చేతితో నూలును చేసి వర్తకమునాడ చేయుటయు, ఇతరులకు ఉచితముగ నేర్పుటయు, శ్రీమోనువారు వీధి లాగుచో కారికి భోజనము గూడ పెట్టుటకు నిశ్చయించిరియు, అదేవారి యొద్దే కుద్రయు ఈ సంఘము యొక్క పాధారణ కాగ్యదర్శి. కేకరాపుగారు తెలియజేసిరి.

రాజమహేంద్రవరము గాంధీపరిశ్రమలయమువారు కద్రును గజము కి అజ్జాలవంశి 15 అజ్జాలవంశి ఖర్చుగల సరకును ప్రదర్శించిరి. కాకినాడ ఆంధ్రా స్వదేశ వస్త్రాలయమువారు నలవశేషిటీయూ చూర లేట్టియూ ధోరణులను చీరలను చారలున్నట్టియు లేట్టియు చొక్కా-గుడ్డును కోటుగుడ్డులను కామలను జనియనలను గాంధీ బోపిలను ప్రదర్శించిరి. మచిలీపట్నము దేశీయ వనిజసభవారు అనేకరకముల ఖద్దరు వస్తువులను ప్రదర్శించిరి. బొంబాయి హెంగంగావారు గోపాలశిగారు అద్దకపు ఖద్దరును మరియు ఖద్దరు ప్రదర్శనములను చిత్తరువులతో ప్రదర్శించిరి. చాల వాగున్నది. తెల్లబట్టా కాంగ్రెసు సంఘమువారు మంచి కోటుగుడ్డులు కలగారిలను ప్రదర్శించిరి. ఇక్కా కాంగ్రెస్ సంఘమువారు మరియు ప్రజాసభావారు అన్ని రకముల ఖద్దరును ప్రదర్శించిరి. ఇందు ఎంగరో గలరు, అందరి నీచట ఏకపుటెట్టుటకు వినియోగము.

పట్టువస్త్రములు

అనేకరకములు ప్రదర్శించబడి వి. పెద్దాపురం వర్తకము మాపున సోమరాజు. పి.రాజుగార్లు పట్టుతక్కితములు, ధోరణులు కోటుగుడ్డులు, కలగొడ్డులు, చీలు వాస్త్రగు రకములను ప్రదర్శించిరి. తెలంగాణ అస్సామవారుగూడ ప్రదర్శించిరి.

వీటి కొన్ని క

లక్కసామానును ప్రదర్శించిరి. ఈ జానవస్తువులు అక్కర్చుకొను నున్నవి. పరిశ్రమ అతివమత్సాహుగ నున్నది. ఈ సరకులు సామానుగలదు బొమ్మల అద మేరునవస్తువు? ఈ బొమ్మసామాను విదేశములలో చాలరకు అమ్మక మగుచున్నది. ఈ బొమ్మలను తయారుచేయుట ఎటులో గూడ, ప్రదర్శనము తెలియజేసిరి.

కాకినాడలో తయారుచేయబడిన బ్రండు పెట్టెలు, దబ్బు వేసికొను సుదులు, బట్టలు వేసికొను పెట్టెలు వుకాను, బొంబాయివంశివారి ప్రదర్శించిరి.

కళానాథి, పాపాల జ్ఞానాంతి అవోపుకములవారు కందు, ఇల్లెడి, అల్యూమినియముసామాను ప్రదర్శించిరి.

మల్లారు ముగళదేవి దర్గారాకంపేసినారు కిల్లపానీ మెడికల్ డ్రామ, గలయాపుకములు, మురుగులు, వడ్డాణి నూలు, అటుకోళ్లు, కంకణములు మున్నగు మంచివస్తువులను ప్రదర్శించిరి. చాలవారోగ నున్నది.

నెలం సంజన్వగారు మంచికొవ్వొత్తులను తయారుచేసి ప్రదర్శించిరి.

విశాఖపట్నము ప్రదర్శనము దంశిపుసామానును, మంచిపెట్టెలు, గాజులు, ఉంగరములు, బొమ్మలను జూసిరి. చాల వాగున్నది. ఇవిగార ఆగ్రాగారివలన, గాజులు, (పాలొల్లులో శే నెక్క) ఉల్లి, పేలు, చాపలు, ఎలకాడ అసామనములను పోషుడు వడికినూలును, అనేకరకముల సరకులను, చేతికన్నములను పండుగ చేతము పనియట్లు, దూదిలో గింజలనుదీయు అయితమును ప్రదర్శించిరి.

బోలాపురం, ఎన్. వి. తిక్కెనగారు ప్రదర్శించియుగ ను ప్రేమ మైసి. ఇతిమమూపిర తురగగడ అత్తొక్కతమైసి. పుస్తకమును చువుతో దీనిమీద నేయవచ్చును. అది నడిపోవు నదివారు.

ఆశ్రమములు

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, మచిలీపట్నము, కల్లిపాడు సత్యాగ్రహశ్రమము, సుబ్రహ్మణ్య సత్యాగ్రహసాహిని కెక్కవలసి యున్నది. దాక్తరు రాయగారి రంగు ప్రదర్శనముజరిగెను. రంగులలో కలపుసంకులనుగూడ జూపిరి. పట్టు నేతను, కంబళ్ల నేతను, గోదావరిజిల్లా కాటకర్తి, బల్లారజిల్లా కాటకర్తి నామనాజిరి. సుబ్రహ్మణ్య అఖిలభారత ఖద్దరుసంఘమువారు రంగునములును జూపిరి. మొనూరు వారు పట్టుపురుగులనుచెంచి వాటికండియూడి పట్టును తయారు చేయువిధానమును జూపిరి. పట్టువారమును తీయుటలో ఆంధ్రులు ఉత్సాహమును జూపిరి. మొత్తము మీద ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల తనానీ నేత ఆకర్షణమునుగ నుండెను. రంగు, కలంకారములను గూడ చాలమందికి చూపబడెను. చిత్తరువుల వస్త్రములను తయారుచేయు విధానమును గూడ (బ్రాజిలనుజేయు) జూపిరి. ఇతిరవోట్ల వరకామిన నూలు తీయుట వర్తకముల మీద ఖద్దరును మంచి అల్లెకలలో ఆందముగ నేయుటను జూపిరి. జనులగుంపులకు విరిగినది వాడుచుండిరి.

వియ్యూవ కాంతిమోము

(అమృతబాహుపతి)

మద్రాసు రాజధానిలో ప్రసిద్ధిచెందిన గొప్ప రైస్ మిల్ వేలం ప్రకటన

గుంటూరు డి. తెనాలి తా. చందూర గ్రామములో య 2.50 తెంట్లు విస్తీర్ణం గల శ్రీ భూమిలో కట్టుబడిన విడిదింగులు యెందులో వుంచబడిన మొదటి వరైస్ రైస్ మిల్ ను 19-1-24 తేది ఉదయం 7 గంటలకు లగాయతు సదరు మిల్లవద్ద వేలంపాడి విక్రయించబడును. గతక కావలసినవారు వేలం మరతులకు జాబిది పాట సామకొనవలెను. మిల్లరికరం. మూరు బ 20000 అ ధాన్యంపై 17 కొట్లు. యస్ నెన్, బాయిలను, వల్లర్లు, వల్లర్లుచుండే హాలు, మార్కెట్ కంపెనీ తాలూకు 48 హార్సు పారు గల ల్యాంక్ మేరు బాయిలరు. డిటా కంపెనీ తాలూకు 40 హార్సు పారుగల కాంపాను యస్ షెన్, యస్ జల్ బర్లు రైస్ వల్లర్లు, ఆ 4 1/2 అ గల రంగున్ వల్లర్లు 4, ఆ 3 1/2 అ గల వుప్పుపాచి క్యుంజేనే కోను 2 యందుకు సంబంధించిన యెలివేటర్లు, పంకాలు, ఇల్లెను, బెల్లులు, ముప్పింగులు, చక్రాలు, నీటి పంపు వగైరాలు గల కట్టీలు రైస్ మిల్.

N. B.—యెందులకు యెందుకు వూర్తి వనరులు అన్నా వేలంబంధనమున్న తెలుగుకోంగోరువారు యాక్రింద రంకకము చేసినవారికి వాసినయెడల తెలుపబడును.

అధికారము:— గొల్లా కోటయ్య గొల్లా కోటయ్య, గొమ్మూరి హనుమంతరావు తెనాలి. మద్ది వెంకటరంగయ్య 15-12-28

SREE
Rama Rajya Studio
Portrait Painting in Oil Colours, Bromide Enlargements in Black & White, Sephia and in natural colour Oil or Water Colours.
The undersigned, under whose immediate care and supervision, all our works are executed, was under the personal tuition, in Bombay, of the great and celebrated Artist A. H. Muller, Esq., of Germany- and patronised by the Rajah of Sivagiri. The fact that he distinguished himself as Chief Artist for 8 years at Messrs. Doss Bros., etc., in Madras is a sufficient guarantee that he can always give complete satisfaction to his customers. Charges moderate. Prompted attention Neat execution.
A trial order is solicited.
P. A. KRISHNAMA RAJAH, Artist.
1/21 Rajagopalanayakam Street, Chintadripet Post, Madras.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.
Elphinstone Road, Bombay.
జాండు పర్యావేళి వర్కుసు
లిమిటెడ్, బొంబాయి.
మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు
ఇది బొంబాయి లోపాపస్యములు, మోక్షక భస్మము, మొదలగువాటిని తీర్చి కాస్తాక్రమంగా తయారు చేయబడినది. మూత్రములో కలిసిపోవు కుక్కము, మూత్రమునందు ఉడి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెక్ రోగములు, జడుగునొప్పి, వాతరోగము, స్త్రీరములు, బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగువి తత్వక తుదకును.
ఒక తులము బొంబాయిల బుడి 1-కి భర న 1/5/0 4 బుడ్లకు ఒకసారి అద్దరుకు పంపిన ప్యాకెటు పోడు తిరుగు యిశాము.
మా బొంబాయిల కాగ్యులలో యిశాముగా తుపబడును
Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road, Madras.

అమృతం జననము

అన్ని నోవ్వులకు దివ్యమృతము
(ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్కు గంధములు

హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి ... వల 0—8—0	
పత్మవత్సూపాఖ్యానము-పద్మ కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	1 0 0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తపాలులు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0 4 0
తత్వమచంద్రిక ... వల 1—0—0 సటీకా ఆంధ్రశబ్దచింతామణి	0--12—0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ పత్మనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	2 4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	0 6 0
హిందీమొదటివాచకము డిటా ...	0 6 0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకొపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	1 8 0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0 8 0
శబ్దకొముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది) ...	1 4 0
పోసు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపతికాకార్యాలయము, 7, లంబుకెల్లీబీధి, మద్రాసు.	

ఎలక్ట్రీక్ వాకర్లు లాభం	
శూన్యము 1%	2-6-0
వేటరు 1%	0-12-0
బల్బు 1%	0-6-0
సిగరెట్ ట్యాక్సు ప్రిగ్ గొర్రె లాభం 1%	1-4-0
దణక 1%	18-8-0
చదువాడిరావు దణనం 1%	0-12-0

మినియోటా క్రిక్ ప్రోర్సు
83, చీనాబజారురోడ్డు,
మదరాసు.

కథలపు సక్ములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

1 బాలసీతకథలు, 2 నూరు వినోదకథలు,
 3 రేచుక్క పగటిచుక్క కథలు, 4 యుక్తికథలు,
 5 మర్యాదరామన్నకథలు, 6 తెనాలిరామలింగవి
 హాస్యకథలు, 7 నిజమైన కాశీమజిలీలు 1 భాగము
 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 టిక్కెకథలు 0-8-0,
 పంజాబుకథలు 0-12-0. పలయువారు:-
 మంజువాణి ముచ్చాక్షరశాల, ఏలూరు.

సంజీవనకల్పము

ఉష్ణాధిగమ్యచే కలుగు జ్వరములు, తాపము, దానము, అల్ప, క్షీణోష్ణము, దగ్ధ, ఉబ్బసము, హుళి, రక్తవైర్ణ్యము, మొదలగు ఆనేక వ్యాధులు చుట్టివీరుటయిది.

5 తులముల పొదర్ నీసా	1-4-0
2 తులముల నీసా	0-10-0 1 తు
ముఖ రేచనముగ్రాహి నీసా	0-4-0
దుకచూరము: పండుకు ముటుకు దబ్బి	0-2-0
తామర తైలము: తామర తీటుకు దబ్బి	0-5-0
అజీర్ణ వాయువుగ్రాహి బిడ్డలకు నీసా	0-4-0

వి. పి. భిన్నము ప్రత్యేకం. కాటాటాను గురితము

పి. శి. ఏ. ఆంధ్రకంపెని,
ఆయుర్వేదసమాజం పెరిచేపి, నల్లూరుజిల్లా.

రత్న పురుష లేహ్యం

శుక్ల ద్వయమును కృష్ణ కర్ణమును బలహీనతతోగొట్టి, బలము కర్ణముచేయు. శుక్లపేహమువలన దృష్టదృగ్గు, మూత్ర రోగములు హాహా యోమందువలన కిగుడు. శుభవ్యాధులవలన చెడిపోతమను బాగుతరమను. శ్రీ డి ౩-౧౦.

శ్రీ గ రేహం

విజయవాడ లోని అప్పారామండు. పట్టణం. పట్టణం.
దూరం 1.8.0 మై.

పటాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం-గోదావరి జిల్లా

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద షార్తసి, (ఎమిటెడ్)

185. మాంబురోడు - మదరాసు.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. ఏ., యం బి. సి. యమ్, గారిచే స్థాపింపబడినది.

సిద్ధమకరభజ

(దైవ జ్యోరత్నావళి 192 వుట)

నిరుపముగ తయారుచేయ బడిన కాస్త్రీయదౌషధములకు పుట్టినిల్లు
ఇది ఆయుర్వేదౌషధములలో మిక్కిలి పసిది చెందయున్నది.

ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చకర్పూరము మొదలగు విలువల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి.

పై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగ మాచే తయారు చేయబడియున్నది.

సో. స్వచ్ఛాచార విహారోపి సకదాఽపి ద్విపద్యతే మేధాయః కాంతిజనః కామోద్దీపన కృస్మహాకా.

నుద్దిగ్ని, తియ్యరాయమను వృద్ధిచేయను. శరీరమునకు కాంతినిచ్చును, హెచ్చుగ దాతు పుష్టిజేసి కామోద్దిషనము గలిగించును.

అతిమూల్రము, క్షయ, సుఖ రోగములు, మొదలగు ధాతు క్షయవరము లగు వ్యాధులలో హేచ్చుగ నుపయోగ కరము.

మోసపు మందులవలనను, ఇతరులు కూడ ఇదే మోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోస పోకూడదు.

ఈ ప్రయోగించు విధానము నందుతో పంపబడును. వెల 25 మాత్రము రూ. 5—0—0.

వస్యూలెన మూలధనము రూ 1,30,054

ఏజెంటు:—మెసర్సు ఆశ్విన్ ఆంధ్ర కో., నెం. 176, బాడ్యే, మదరాసు.

మొదట దాదా అందు కో., 160, చే నాబజారు కోడు, వదరాసు.